

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 233 (13016)

Piątek, 29 listopada 1996 r.

cena 90 ct

Prezydent udaje się do Lizbony

W niedzielę do Lizbony udaje się prezydent Litwy Algirdas Brazauskas. Weźmie on udział w szczycie Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), przewidzianym na poniedziałek i wtorek.

Podczas szczytu OBWE będzie mowa o umacnianiu roli tej organizacji w utrzymaniu stabilności w Europie oraz ugruntowaniu bezpieczeństwa na kontynencie. We wtorek przed uczestnikami spotkania prezydent Litwy wygłosi przemówienie "Bezpieczeństwo i stabilność w Europie — to rola OBWE".

W poniedziałek przewidziana jest rozmowa prezydentów trzech państw bałtyckich z premierem Wielkiej Brytanii Johnem Majorem.

(Dokończenie na str. 2)

Światowe systemy informacyjne Przedstawicielstwo KOMPASS na Litwie PROPONUJE:

wprowadzenie informacji o Waszej firmie do bazy danych KOMPASS, która do 20 grudnia zostanie zamieszczona w nowych wersjach dysków kompaktowych LIKOD I BALKOD oraz rejestrze "KOMPASS Baltic 97".

KOMPASS LITUA Tel.: 709888
Smėlio 10, 2055 Vilnius Fax: 709411
(Zam. 1621)

Z SEJMU

Gediminas Vagnorius po raz drugi premierem Litwy

28 listopada br. litewski Sejm 95 głosami za, przy 5 przeciwno i 20 wstrzymujących się zaaprobował propozycję prezydenta dotyczącą mianowania Gediminas Vagnoriusa na stanowisko premiera Litwy.

Kandydaturę Gediminas Vagnoriusa na stanowisko premiera zgłosiła prezydentowi sejmowa koalicja konserwatystów i chrześcijańskich demokratów. Oprócz dysponującej 86 mandatami wymienionej koalicji, kandydaturę Vagnoriusa poparły prawie wszystkie sejmowe frakcje z wyjątkiem dwu. Wstrzymała się od głosowania część frakcji socjaldemokratycznej, gdyż jej członkowie uważają, iż program nowego rządu nie będzie ucieleśniony na rozstrzygnięcie problemów społecznych. Natomiast sejmowa frakcja rządząca do niedawna LDPP stanowczo opowiedziała się przeciwko mianowaniu konserwatysty Vagnoriusa na stanowisko szefa rządu. Przewodniczącą tej partii i jej sejmowej frakcji Česlovas Juršėnas oświadczył, iż LDPP dokładnie pamięta przeszłość i działania Vagnoriusa z okresu, gdy był on premierem po raz pierwszy.

39-letni Gediminas Vagnorius jest doktorem nauk ekonomicznych. W swoim czasie pracował jako starszy pracownik naukowy w Instytucie Ekonomiki Litewskiej Akademii, gdzie m. in. opracowywał dokumen-

Fot. G. Mačiulis (ELTA)

ty dotyczące reformy litewskiej gospodarki. W 1990 roku po wyborach do Rady Najwyższej był członkiem prezydium, przewodniczącym parlamentarnej komisji ds. gospodarczych, należał do frakcji Sąjudis. Od stycznia 1991 roku do lipca 1992 był szefem rządu RL. Na posła na Sejm został wybrany po raz drugi, jest przewodniczącym zarządu "Związku Ojczyzny" (litewskich konserwatystów).

Gediminas Vagnorius jest żonaty, ma dwoje dzieci — syna i córkę. Żona Nijolė jest inżynierem.

Jak pamiętamy, po raz pierwszy Gediminas Vagnorius został szefem rządu RL 13 stycznia 1991 roku,

podczas tragicznych dla Litwy wydarzeń, gdy w tajemniczych okolicznościach na kilka dni znikł ówczesny premier Albertas Šimėnas. Miał to być rząd tymczasowy, a przetrwał półtora roku.

Rząd G. Vagnoriusa wielu obywatelom kojarzy się z rozpoczęciem prywatyzacji za czeki, uwolnieniem cen na żywność i inne towary, a przede wszystkim z reformą rolną, ściśle mówiąc — z przyspieszoną likwidacją kółchozów. Innym skojarzeniem są tzw. vagnorki — wprowadzone przez ten rząd jesienią 1991 tymczasowe litewskie pieniądze.

(Dokończenie na str. 2)

ARDENA

Vytienio 20
2006 Vilnius

Tel. 63 37 02
Fax 26 10 36

Lietuvos avialinijos

Lithuanian Airlines

Akt: (8710) 21 71 00 00
Kas: (8710) 21 72 00 00

ZNAD WILII
75.54/90.6 FM

DZIAŁ REKLAMY
TEL./FAX (22) 429465

SENTENCJA DNIA

Praca tylko może dać skrzydła natchnieniu.

J.I. KRASZEWSKI

Spotkanie z dyplomatami

Biznesu na kulturze się nie robi

W ub. środę w lokalu Wileńskiego Domu Nauczyciela ambasador RP prof. Eufemia Teichmann, konsul generalny RP Waldemar Lipka-Chudzik, dyrektor Instytutu Polskiego Wojciech Wróblewski oraz zastępca dyrektora tej placówki Leonarda Orłowska spotkali się z kierownikami polskich zespołów folklorystycznych i ludowych, plastykami, poetami, bibliotekarzami, działaczami FKPNL, przedstawicielami chorów kościoła św. Ducha, kierownikami polskich zespołów dramatycznych, wydawcami, przedstawicielami wydziałów kultury dwóch rejonów, w których są największe skupiska Polaków — wileńskiego i solecznickiego. Stawili się oni bardzo licznie. Chociaż, zdaniem Apolonii Skakowskiej, prezes-dyrektor Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. Stanisława Moniuszki, przybyli daleko nie wszyscy zaproszeni. Tu miała dyskusja: znając stan dróg i harmonogram kursowania autobusów w terenie, wcale nie należy się dziwić, że ludzie po prostu nie mogli dojechać lub obawiali się, czy zdążą powrócić do domu.

Bardzo to miłe i budujące ze strony polskich dyplomatów, że z pierwszych ust, bezpośrednio od ludzi, jak to się szumnie mówi, stojących na straży kultury polskiej na Litwie, chcieli usłyszeć o sprawach, problemach, perspektywach tejże kultury. Wynikła, moim zdaniem, rzeczowa rozmowa. Bez specjalnych narzekań, choć powszechnie wiadomo, że tzw. zaplecze zespołów jest najczęższej w stanie fatalnym. Przykład pierwszy z brzegu: Centrum Kultury Polskiej na Litwie od trzech lat już sprawujące opiekę nad licznymi zespołami w Wilnie i terenie, nie ma dotychczas siedziby, mimo energicznych starań. A przecież w dorobku tej instytucji, pomijając dziesiątki innych, są imprezy tej miary, co doroczne Festiwale Polskich Zespołów Folklorystycznych i Ludowych, a jednym z towarzyszących mu i cenionych przedsięwzięć jest przegląd młodych utalentowanych muzyków Polaków, mieszkających na Litwie.

Kilka luźnych spostrzeżeń. Na temat książek. Bardzo często słyszy

się zdanie, że brakuje nam literatury. Tu pragnę przypomnieć, że za kadencji prof. Jana Widackiego, w największych bibliotekach wileńskich zorganizowano kilka ogromnych wystaw polskiej książki z najcenniejszych wydawnictw. Całe bez wyjątku ekspozycje przekazane zostały gratisowo do naszych bibliotek. Może po prostu nie potrafimy korzystać z ich zbiorów. To pytanie — głównie do młodzieży. Padła propozycja założenia przy najstarszych cmentarzach wileńskich pracowni konserwatorskich. To chyba idea na wyrost. Bo jak wiadomo, w ogóle na Litwie brak jest specjalistów tej dziedziny. W tym celu Litwini kształcą się

m.in. w Polsce. Wśród Polaków, oprócz Czesława Połofskiego, nie przypominam sobie żadnej osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Sądzę, że bardzo dobrze, iż ludzie zaczynają rozumieć, że wysyłanie młodzieży na studia do Polski oczekiwanych wyników nie przynosi. Ktoś nazwał to "plukaniem mózgow". Stąd też propozycja organizowania wszelkiego rodzaju warsztatów twórczych i szkoleń na terenie Litwy.

Mówiono też o wspieraniu kultury, "na której biznesu się nie robi", o pomocy materialnej naszym placówkom kulturalnym ze strony Polski, i o tym, że sami o siebie musimy zadbać.

Zebrań, poza jedną bodaj

osobą, nie ustosunkowali się co do budowy Domu Polskiego, który w przyszłości miałby rozwiązać problemy lokalowe. Nie zareagowali także na sprawę ich udziału w imprezach towarzyszących konferencji na temat pojednania polsko-litewskiego.

— Myślny z nikim się nie kłócił, nie musimy się więc jednak Domu Polskiego zbyt będą wysokie progi na nasze nogi ... — mówił w kuluarach po zakończeniu spotkania jego uczestnicy.

Halina JOTKALŁO
NA ZDJĘCIU: podczas spotkania polskich dyplomatów z przedstawicielami polskich środowisk kulturowych na Litwie.

Fot. Tadeusz Ważniewicz

Wiadomości w kilku zdaniach

x Nowy Sejm zwrócił się do rządu o przedstawienie projektów nowelizacji ustawy o rządzie, które umożliwiłyby zredukowanie pięciu ministerstw — Ochrony Środowiska, Gospodarki, Energetyki, Leśnictwa, Przemysłu i Handlu i utworzenie zamiast nich trzech nowych — Ministerstwa Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, do spraw Europy oraz Gospodarki. Taki postulat był zapisany w wyborczym programie partii zwycięskiego Związku Ojczyzny (Konserwatystów Litwy).

x Litwa podpisała Europejską Kartę Samorządu (European Charter of Local Self-Government). W 1985 roku Europejska Karta Samorządu ustaliła podstawy prawne samorządu terytorialnego. Dokument określa przeznaczenie i dziedziny działalności, samorządu terytorialnego, przewiduje zasady kontroli, finansowania samorządu i inne sprawy.

Na Litwie Europejska Karta Samorządu wejdzie w życie po ratyfikowaniu jej przez Sejm i zdeponowaniu pism ratyfikacyjnych u sekretarza generalnego Rady Europy.

Przystępując do tego wielostronnego dokumentu, Litwa spełnia jedno z głównych zobowiązań wobec Rady Europy, które było wpisane w opinii Zgromadzenia Ogólnego Rady Europy na temat członkostwa Litwy w R.E.

x Flota handlowa kraju powiększyła się o statek motorowy "Kompozitor Musorski". Litewska Żegluga Morska na aukcji w Szwecji zakupiła zatrzyniany za drugi statek rosyjskiej Bałtyckiej Floty Morskiej. Zbudowany przed 10 laty motorowiec może przewozić prawie 7 tys. ton ładunków.

Przypuszczalnie, statek ten przez około 10 lat będzie mógł przewozić kontenery, trailery, samochody i in.

x Dwóm uczelniom wyższym — Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych i Kowieńskiej Akademii Medycznej rząd zezwolił na zwiększenie funduszy plac 1996 roku.

Fundusz plac Kowieńskiej Akademii Medycznej wzrośnie o 540 tys. litów, Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych — 180 tys. litów.

x Rząd zwolnił bankrutującą spółkę akcyjną "Šiaulių tauras" od zapłacenia zadłużonej gryzyny przekraczającej 59 mln litów.

Poszybywając się takiego ciężaru zadłużenia produkujące telewizory przedsiębiorstwo będzie mogło zgromadzić brakujące środki obrotowe, rozwijać produkcję, szybciej odzyskać wypłacalność. Na skreślenie zadłużenia rząd zdecydował się po dokonaniu oceny obecnej produkcji i działalności finansowej spółki, jej starań i realnych biznes-planów. W ten sposób wcieliła się w życie ustawę o zadłużonych długach bankrutujących przedsiębiorstw dla budżetu republiki.

x Parlamentarzyści zatwierdzili skład wszystkich dwunastu komitetów sejmowych. Najwięcej — 16 posłów będzie pracowało w Komitecie Ekonomicznym, 15 — w Komitecie Bezpieczeństwa Narodowego. Najmniej — 7 członków będzie miał Komitet Ochrony Przyrody, po 8 — Komitety Praw Człowieka i Obywateli oraz ds. Narodowości i także ds. Zdrowia.

W nowym Sejmie będą działały Komitety ds. Wsi, Finansowo-Budżetowy, Ekonomiczny, Ochrony Przyrody, Bezpieczeństwa Narodowego, ds. Społecznych i Pracy, Oświaty, Nauki i Kultury, ds. Zagranicznych, Reform Administracyjnych i Samorządów, Praw i Praworządności, Praw Człowieka i Obywatela oraz ds. Narodowości, ds. Zdrowia.

x Spółka akcyjna "Lietuvos energija", w drodze konkursu na rok pożyczyciela od Banku Litewskiego 17 mln dolarów USA (68 mln litów) na rozliczenie się za paliwo. Wśród rządów udzielił gwarancji na pożyczki zaciągnięte w Banku Oszczędnościowym i "Vilniaus bankas".

LBO pożyczka energetykom 10 mln dolarów USA na rozliczenie się za gaz i mazut, "Vilniaus bankas" — 7 mln dolarów USA na rozliczenie się za gaz. Spółka będzie płaciła bankom 12 proc. rocznie.

W połowie listopada dług "Lietuvos energija" za gaz wynosił 134 mln litów, za dostarczony mazut — 27 mln litów.

x Rząd zwolnił 6 przedsiębiorstw bankrutujących od niezapłaconej zadłużonej gryzyny w wysokości prawie 75 mln litów. Ministerstwo Przemysłu i Handlu zbadało działalność produkcyjną i finansową 25 bankrutujących spółek, a także ich perspektywy i ustaliło, że 6 z nich ma na przyszłość realne biznes-plany, mogłyby kontynuować działalność. To przedsiębiorstwo państwowe "Vista" oraz 5 spółek akcyjnych: "Vilniaus vėnta", "Šiaulių tauras", "Utenos krosnys", "Elektronika", "Metalistas".

Po umorzeniu zadłużenia przed przedsiębiorstwami otwierają się realne możliwości zgromadzenia środków obrotowych, nabycia nowych technologii i rozwijania produkcji.

x W spółce akcyjnej specjalnego przeznaczenia "Lietuvos geležinkeliai" gościła delegacja brytyjskiej spółki "British steel" pod kierownictwem dyrektora generalnego Kerry Hilla. Zgodnie z podpisanym przez firmę kontraktem wartości 5 mln funtów sterlingów Litwa otrzyma szyny na zbudowanie 130 km kolei. Projekt finansuje Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

x Na Litwie nie zamierza się otwierać przedstawicielstwa dyplomatycznego Czeczenii, co oznaczałoby, że Wilno ma zastrzeżenia co do integralności terytorialnej Rosji.

Specjaliści prawa międzynarodowego MSZ stwierdzili, że otwarcie przedstawicielstwa dyplomatycznego jest niemożliwe, bowiem Czeczenia nie jest państwem uznanym, natomiast zgodnie z międzynarodowym traktatem z 1991 r. Litwa i Rosja zobowiązały się do wzajemnego poszanowania integralności terytorialnej.

Gediminas Vagnorius po raz drugi premierem Litwy

(Dokończenie ze str. 1)

Gediminas Vagnorius zasłynął jako premier autokratyczny, co sprawiło, że członkowie kierowanego przezeń gabinetu ministrów latem 1992 roku oświadczyli ówczesnemu przewodniczącemu Rady Najwyższej Vytautasowi Landsbergisowi, iż nie są w stanie z nim pracować. Gediminas Vagnorius został więc zdyktowany pod zarzutem łamania niektórych rządowych uchwał, złego stylu sprawowania władzy i złego stylu dysponowania funduszem walutowym i wykonywaniu budżetu.

G. Vagnorius nie neguje, iż poprzedni kierowany przez niego rząd popełniał błędy, nie obiecuje też, iż nowy błądów uniknie, zapewnia jednak, że będzie on pracował uczciwie. Wczoraj prezydent Algirdas Brazauskas podpisał dekret o mianowaniu Gediminas Vagnoriusa na stanowisko premiera i zlecił mu sformułowanie nowego rządu. Prezydent wyraził przy tym nadzieję, iż rząd ten będzie ściśle współpracował z szefem państwa.

Nowy premier oświadczył, iż jeszcze w czwartek, podczas posiedze-

nia frakcji konserwatyistów, przedstawi kandydatów na stanowiska ministrów.

Prezydent nie ukrywał przed dziennikarzami, iż wstępnie zapoznał się z listą kandydatów, jednak oficjalnie zostaną oni zgłoszeni dzisiaj. Natomiast program nowego rządu może być przedłożony w ciągu 10 dni od chwili mianowania nowego rządu.

Inf. wł., ELTA, BNS
Fot. G. Mačiulis (ELTA)

Prezydent udaje się do Lizbony

(Dokończenie ze str. 1)

We wtorek mają się odbyć spotkania A. Brazauskasa z prezydentami Polski i Włoch Aleksandrem Kwaśniewskim i Osarem Luigi Scalfarem, premierem Rosji Wiktorem Czernomyrdinem, innymi liderami państw i rządów, przewidziane jest również spotkanie z prezydentem Białorusi Aleksandrem Łukaszenką. Istnieje możliwość tego, że A. Łukaszenka jednocześnie spotka się z przywódcami trzech sąsiadujących z Białusią państw — Litwą, Polską i Ukrainą. Ta propozycja Warszawy konsultowana jest jeszcze przez kanały dyplomatyczne.

(ELTA)

Listy uwierzytelniające wręczył nowy ambasador Holandii

W czwartek listy uwierzytelniające prezydentowi Algirdasowi Brazauskasowi wręczył nowy ambasador Holandii na Litwie Ludovica van Ulden. Jego stała rezydencja znajduje się w Rydze.

55-letni L. van Ulden ukończył wydział ekonomiczny Uniwersytetu Rotterdamskiego. Od roku 1977 pracuje w systemie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Holandii.

L. van Ulden posiada już praktykę reprezentowania swego kraju. W latach 1992-1994 był ambasadorem Holandii w Algierii.

L. van Ulden zastąpił ambasadora Holandii na Litwie Johana Baste, który 28 października pożegnał się z prezydentem A. Brazauskasem, a obecnie pełni misję dyplomatyczną w Szwecji.

Do 1 lipca ambasadorów Holandii w Szwecji automatycznie stawali się przedstawicielami swego państwa w krajach bałtyckich. Niedawno jednak w Rydze otwarta została ambasada Holandii na Łotwę, Litwę i Estonię, gdzie podjął pracę L. van Ulden.

(ELTA)

1996 — rokiem inwalidów

Krótkotrwały promyk słoneczny

— Tak już jest, że najwięcej pretensji i skarg musimy wyłuchiwać od podbrodzi — mówiła Rūta Ralienė, przewodnicząca Biuro Rządu Inwalidów, starszy inspektor rejonowego wydziału opieki i kurateli — lecz nie mamy o żalu. Rozumiemy, jak trudno żyje się ludziom, szczególnie niepełnosprawnym. Dlatego też staramy się jak możemy umilić im życie. Oto ostatnio do Podbrozia przyjechała znana nie tylko na Litwie, lecz i za granicą Państwowa Orkiestra Instrumentów Dętych "Trinitas". Kierownik artystyczny, flecista, profesor Akademii Muzycznej Algirdas Budris opowiadał też o wojacznych okrucieństwach. Nie tylko to, widać tam swój kunszt, lecz starają się poznać sztukę innych narodów, by później przywieźć ją na ojczystą ziemię. Niedawno "Trinitas" gościł w Szkocji, Niemczech, Brazylii... Mieszkańcom

Podbrozia zaprezentowali nie tylko swe melodie, ale też tych dalekich, egzotycznych krajów.

Koncert tak znanego zespołu w Podbroziu nie był przypadkiem. Przewodniczący Republikańskiej Rady Inwalidów Saulius Šaltenis wkłada wiele sił i entuzjazmu, by życie tych ludzi stało się choć trochę różnorodniejsze. Przewodzącym przewodnikiem duchowym dla inwalidów jest milośnicza sztuki Regina Kibildienė.

Sala miejskiego centrum kultury była pełna. W samym tylko Podbroziu oficjalnie zarejestrowano 183 inwalidów. W gminie podbrodzkiej prawie 80. Co prawda, nie wszyscy przybyli, chociaż zapraszano każdego. Inspektor wydziału opieki i kurateli w starostwie podbrodzkim Raissa Kriwoš z troszczyła się o transport. Na imprezę przyjechały 24 oso-

by. Mieszkańcom było łatwiej dotrzeć. Miasteczko niewielkie. Okoliczności każdy występ. Szczególnie oczarował śpiew "zespółowego słowika", jak określili profesor Algirdas Budris, solistkę loditę Lotaitė.

Świętynie wieczór minął szybko. Następnie odbyło się skromne przyjęcie, zorganizowane przez sponsorów — miejskich przedsiębiorców. I jak zazwyczaj, przy stole mówiono o codziennych sprawach. O tym, że inwalidzie trudno jest żyć, że trudno za małą rentę nabyć paliwo. Krótkotrwały promyk słowika zdążył zajął szara codzienność. Anna Zejmo wykonała tu polskie piosenki. Mimo że sama jest niepełnosprawna, nie zalamuje się i stara się innych podtrzymać na duchu.

Zenon SAMULEWICZ

Świat nie bez dobrych ludzi...

Niepełnosprawni są wśród nas

Ostatnio Wilnie, na zaproszenie Centrum Dziecięco-Młodzieżowego Litwy gościła delegacja z Polskiego Stowarzyszenia Osób Upośledzonych Umysłowo z Olsztyna, którego prezesem jest p. Stanisława Kurowska. Była to 21-osobowa grupa młodzieży niepełnosprawnej i 17 osób towarzyszących (rodzice, pedagodzy).

Litewskie Centrum Młodzieży, jak i większość podobnych organizacji, nie jest zbyt zasobne. Dlatego też przedstawiciel Centrum zwrócił się do działu reklamy "Kuriera" z prośbą o znalezienie spon-

sorów. Więc, jak zawsze zaapelowałam do bogatszych rodaków. Przysłał mi misja — proszę, nawet jeżeli się prosi nie dla siebie.

I tu właśnie można zastosować powiedzenie, że świat, na szczęście, nie jest pozbawiony dobrych ludzi. Bardzo mnie ucieszył pierwszy dzwonek do pani Janiny Kamińskiej, której nie trzeba było długo tłumaczyć, o co chodzi. Zaraz na wstępie zadeklarowała, że mogę na nią liczyć. Serdeczne jej za to dzięki. Poza tym wdzięczność za pomoc należy się panu Rafałowi Bed-

narkowi — dyrektorowi przedstawicielstwa w Wilnie Banku Polska Kasa Opieki S.A. oraz dyrektorowi firmy "Polauto" panu Michałowi Runiewiczowi. Niech Bóg im zapłaci za ich dobre serca.

Za moim pośrednictwem strona litewska przekazuje Państwu serdeczne podziękowanie oraz informuje, że nasi rodacy z Olsztyna byli bardzo zadowoleni z pobytu w Wilnie i obiecują, iż zaproszą grupę niepełnosprawnej młodzieży z Litwy do Polski.

Irena LIPSKA

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 27 listopada br. w kraju zanotowano 160 przestępstw, w tym: 12 chiliętych kradzieży, 8 rabunków, 140 kradzieży. Skradziono 12 samochodów, znaleziono — 8.

Zarejestrowano 20 wypadków drogowych i 11 postr. Zatrzymano 32 podejrzanym o popełnienie przestępstw.

Rabunki

27 listopada o godz. 00. min. 33 na telefon 02 w Wilnie otrzymano wiadomość od ob. J. Dajanki. Mężczyzna oświadczył, że około godz.

00. min. 30 do jego mieszkania przy ul. Gedvydių weszli 2 nieznajomy osoby i zażądały wódki. Gdy gospodarz odmówił, jeden z napastników wystrzelił mu w nogę z pistoletu przystosowanego do strzelania śrutem.

Drugi natomiast ogłą wybił szyby 2 okien. J. Dajankiowi udzielono pomocy medycznej i puszczono do domu, zaś podejrzanym — G. Zalkauska i T. Varikajai zatrzymała policja.

27 listopada około godz. 6 na ul. Pelėšos w Wilnie 2 młodzi ludzie, gożąc nożem, odebrali od Natalii W. kolczyki, pierścionek i torebkę z 20 litami.

Zatrzymano złodziei benzyny

28 listopada około godz. 23 na ul.

Paberžės w Wilnie policjanci zatrzymali "podejrzane" auto. Udało się go policyjant O. Valickas przestrzelić z broni śrutowej koła mercedesa benz 280. Na podstawie podejrzenia o kradzież benzyny funkcjonariusze wileńskiego Głównego KP zatrzymali D. Spiridonovą i W. Pieganową.

Pokrewieństwo ułatwia przestępstwa?

27 listopada na ul. Veivėrių w Kownie, policjanci zatrzymali (podczas wywarzania narkotyków) 3-krotnie karanego J. Rinkevičienę i sądzoną 1 raz i.

Rinkevičienę. W mieszkaniu znaleziono 4000 g główek maku, środki chemiczne i urządzenia do produkcji narkotyków.

27 listopada około godz. 19 min. 30 na szosie Wilno — Gedvydių (rej. wileński) zatrzymano opel omegę prowadzoną przez K. Tomaszewicza i nieszanowanego, za kierownicą którego był G. Tomaszewicz. W samochodach znaleziono około 26.000 pudełek papierosów "HB" bez banderoli.

Przygotowała Irena LITWIN

Sprawy młodzieży

Spotkania w KWW

W Klubie Wileńskim odbyło się spotkanie z historykiem, wykładowcą Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego Janem Sawickim. Wygłosił on referat na temat "Ruch akademicki na Litwie Kowieńskiej w okresie międzywojennym".

Na wstępie wykładowca zaznaczył, że historia est magistra vitae. W sytuacji obecnej Polaków na Litwie można dopatrzeć się wielu analogii do sytuacji polskiej mniejszości na Litwie Kowieńskiej okresu międzywojennego. Nawet liczba mieszkańców polskiej narodowości jest w obu przypadkach podobna. Z tych analogii można wyodrębnić pewne wnioski.

Działalność Polaków na Litwie Kowieńskiej była bardzo różnorodna. Społeczność polską cechowała wielka aktywność. Polacy w tamtym okresie w dużym stopniu wzmacniali się duchowo. Stąd nasuwa się wniosek: im Polakom gorzej, tym dla nich lepiej. W sytuacjach krytycznych się jednoczą, zapominają o wszelkich waśniach.

Dwudziestolecie międzywojenne — to okres państw narodowych, gdzie państwo utożsamiano z

narodem. Nad stosunkami polskoliteńskimi w owym czasie zaciążyła kwestia wileńska. Sytuacja mniejszości narodowych była nie do pozazdrośczenia.

W 1922 r. w Kownie powstaje Uniwersytet Litewski, później nazwany imieniem Witolda Wielkiego. Wykładał na nim pięciu profesorów-Polaków. Do najwybitniejszych należał profesor prawa Michał Romer, który przez 7 lat był rektorem tej uczelni. W 1926 r. według danych statystycznych, na uniwersytecie studiowało 66 Polaków, co stanowiło 2,1% ogółu studentów. Do roku 1933 liczba studiujących Polaków ciągle wzrastała. Na Uniwersytecie Kowieńskim z biegiem czasu zaczęły powstawać różne polskie organizacje. Tak, na przykład, w 1925 r. powstaje Zjednoczenie Studentów-Polaków Uniwersytetu Kowieńskiego, w 1927 r. — korporacja "Lauda", w 1929 r. — korporacja "Antewia", w rok później — Związek Studentek Uniwersytetu Litewskiego "Znicz". Za granicą — w Polsce, Belgii, Francji, Łotwie, Austrii, Czechach, gdzie studiowali Polacy z Kowna, również tworzyły się polskie

organizacje akademickie, jak np. w Wilnie — Związek Kownian.

Owczesne polskie życie studenckie w Kownie było bardzo bogate i urozmaicone. Student-Polak był w znacznej mierze zaangażowany społecznie. Uczestniczył w organizowaniu ruchomych bibliotek, akcji odczytowych. Brał aktywny udział we wszystkich polskich uroczystościach.

Przy Uniwersytecie Kowieńskim istniała sekcja teatralna, chór akademicki, sekcja narciarska, klub szachistów, organizowano sobótki artystyczne, wycieczki, często odwiedzano Dolinę Mickiewicza, a coroczny bal akademicki odbywał się w Ratuszu Kowieńskim. W 1924 r. studenci polscy założyli dwutygodnik "Iskry". W 1935 powstaje Polska Bursa Akademicka. Prowadzono działalność wydawniczą.

Przy okazji, chciałbym przypomnieć, że KWW co drugi wtorek wyświetla polskie filmy. Ostatnio odbyła się projekcja filmu fabularnego "Perła w koronie". Jest to sugestywna opowieść o Śląsku i jego mieszkańcach. Temat, wydaje mi się, jak najbardziej aktualny, gdyż 4 grudnia w Polsce obchodzony jest Dzień Górnik. Udostępnił go organizatorom Instytut Polski w Wilnie. Zapraszamy na wyświetlanie innych filmów. Wstęp wolny.

Andrzej KIERULIS,
wiceprezes KWW

O Puchar Uniwersytetu Polskiego w Wilnie

Wszystkich miłośników koszykówki w Wilnie i na Wileńszczyźnie po raz trzeci zapraszamy na tradycyjny turniej o Puchar Uniwersytetu Polskiego w Wilnie, który ma się rozpocząć 7 grudnia. Czas trwania rozgrywek będzie zależał od liczby zgłoszonych drużyn. Główną nagrodą pozostaje Puchar przechodni, będą także piłki koszykarskie, książki oraz inne atrakcyjne nagrody.

W turnieju wezmą udział drużyny składające się z 18 osób.

Mogą to być reprezentacje szkół, organizacji, klubów, firm, radia itd. Wiek uczestników nie jest ograniczony.

Zgłoszenia są przyjmowane w sekretariacie Stowarzyszenia Naukowców-Polaków na Litwie (ul. Subocz 5, tel. 61-15-16) do 4 grudnia lub podczas losowania gier, które odbędzie się 5 grudnia o godz. 14.00 przy ulicy Subocz 5.

Wpisowe w wysokości 50 Lt od drużyny będą przyjmowane podczas

losowania w dn. 5 grudnia. Pieniądze zostanie użyte na częściowe pokrycie kosztów sędziowania podczas zawodów.

Zwracamy się do ludzi biznesu, oraz wszystkich tych, których interesuje sport, z uprzejmą prośbą o wsparcie finansowe tej imprezy sportowej lub o ufundowanie nagród dla jej uczestników.

Turystyczny Klub Seniorów
"Wileńczyk"

Dla wygody mieszkańców

Dyrektor SA "Švenčionių autobusų parkas" Józef Kurylo wąpi, czy przedsiębiorstwo będzie miało zysk. Mimo to chce poczynić udogodnienia dla mieszkańców gminy Hodoiucki. Chodzi o to, że na jej terytorium jest wiele odległych wsi. Ich mieszkańcom nie jest łatwo dojechać nawet do ośrodka gminy,

nie mówiąc już o rejonowym. Co prawda, w niedziele autobus kursował na odległych drogach wiejskich. Ale człowiek potrzebuje przecież nie tylko pojechać do kościoła, ale i załatwić różne sprawy. Mieszkańcy niejednokrotnie zwracali się do starosty Czesława Mieszkalskiego, aby autobus kursował

również w dniach pracy.

Dyrektor parku autobusowego i starosta znaleźli wyjście z sytuacji. Autobus oprócz niedziel będzie też kursował w środy. Długość jego trasy wyniesie około 30 km. Kierownictwo parku autobusowego nie liczy na dochód. Bo przecież w tych wioskach mieszkają przeważnie ludzie starsi, którzy też muszą udawać się do sklepów i różnych urzędów.

Zenon SAMULEWICZ

Instytut Polski w Wilnie organizuje sondaż opinii na temat programu emitowanego przez TV Polonia. W związku z tym prosimy o wypełnienie poniższej ankiety i przesłanie jej bądź dostarczenie pod adres:

**Instytut Polski w Wilnie,
ul. Švitrigailos 6/15, tel. 65-12-94, fax 65-00-75.**

ANKIETA

1. Czy ogląda Pan (-i) systematycznie program satelitalny TV Polonia? Ile minut dziennie?
.....
2. Jakże programy ogląda Pan (-i) i które ocenia najwyżej? (Proszę wymienić)
.....
3. Czy korzysta Pan (-i) z przeglądu prasy polonijnej i Informacji Studia Kontakt?
TAK NIE
4. Czy zdaniem Pana (-i) program TV Polonia zawiera wystarczającą ilość informacji o Polsce, jej problemach współczesnych, kulturze, historii i relacji z imprez kulturalnych w Polsce?
TAK NIE
5. Jeśli odpowiedział Pan (-i) na pytanie 4 — NIE, to proszę przedstawić swoje oczekiwania.
.....

6. Jakże według Pana (-i) byłyby najlepsze godziny dla emisji:
a) Serwisów informacyjnych (Panorama, Wiadomości)
b) Filmów
c) Programów kulturalnych
d) Gier i Teleturniejów
7. Czy może Pan (-i) korzystać z Telegazety Polonia. Jeśli tak, jak często i jakie działy Telegazety Polonia czyta Pan (-i) najczęściej? Jakże nowe działy należałyby wprowadzić zdaniem Pana (-i) do Telegazety Polonia?
8. Dlaczego Pan (-i) wybiera program TV Polonia wśród innych programów telewizyjnych?
.....
9. W porównaniu z innymi programami telewizyjnymi (LNK, LTV, Tele-3, Vilniaus TV) program telewizji Polonia jest
a) zdecydowanie lepszy
b) taki sam
c) trochę gorszy
d) zdecydowanie gorszy

DEKRET

**Prezydenta Republiki Litewskiej
O mianowaniu G.Vagnoriusa
premierem Republiki Litewskiej
28 listopada 1996 r., nr II20
Wilno**

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 4 artykułu 84, artykułem 92 i uwzględniając aprobatę Sejmu Republiki Litewskiej mianuję Gediminas Vagnoriusa premierem Republiki Litewskiej.

Artykuł 2.
Zlecam premierowi Gediminasi Vagnoriusowi nie później niż w ciągu 15 dni utworzyć rząd Republiki Litewskiej i zgłosić mi do zatwierdzenia jego skład.

Artykuł 3.
Niniejszy dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.
Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1650)

DEKRET

**Prezydenta Republiki Litewskiej
O zgłoszeniu Sejmowi Republiki
Litewskiej do ratyfikowania
Europejskiej Konwencji o walce
z terroryzmem z 27 stycznia 1977 r.
27 listopada 1996 r., nr 1119
Wilno**

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 2 artykułu 84 Konstytucji Republiki Litewskiej, zgłaszam Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania Europejską Konwencję o walce z terroryzmem z 27 stycznia 1977 roku, podpisaną 7 czerwca 1996 r.

Artykuł 2.
Niniejszy dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.
Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1648).

DEKRET

**Prezydenta Republiki Litewskiej
O mianowaniu sędziego Sądu
Apelacyjnego Litwy
25 listopada 1996 r., nr 1116
Wilno**

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 11 artykułu 84, artykułem 112 Konstytucji Republiki Litewskiej i uwzględniając uchwałę Sejmu Republiki Litewskiej, na wniosek ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej oraz zalecenie Rady Sędziów, mianuję Vigitasą VIŠINSKISĄ sędzią Sądu Apelacyjnego Litwy.

Artykuł 2.
Niniejszy dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.
Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1645)

GOSPODARKA

Realia wsi

Fermerów nabrano jeszcze raz

Od czasu zamieszczenia w gazecie artykułu o państwowym programie uprawy łubinu pt. "Program jest, a zbytu nie ma" ("K. W." 3 października 1996), ciele otrzymujemy listy. Przeważnie od fermerów, którzy, wykonując założenia programu wyhodowali w bieżącym roku dużo łubinu. Niestety, zawiedli się i krytykują ten program, podobnie jak wszystkie poprzednie. Podsumowując opinie można wyciągnąć wniosek, że programy rozwoju poszczególnych gałęzi rolnictwa powstają jakby szablonowo, nie są do końca przemyślane.

Fermerzy twierdzą, że zaczęło się to od programu priorytetowego rozwoju gospodarstw fermerskich. Wtedy w rejonie, zgodnie z ustawą o gospodarstwie chłopskim, pierwszych 20 rolników otrzymało ziemię. Fermerom ten program pomógł stanąć na nogi. Za pieniądze, przydzielone w ramach programu, nieodpłatnie zbudowano im taśmy elektryczne, studnie artestyki i na tym się skończyło. Na więcej nie było ani pieniędzy, ani priorytetów. Faktycznie priorytet miały spółki rolne. Wystarczy przypomnieć, że podczas przechodzenia od kołchozów do spółek rolnych umorzono im dług. Ale i to nie uratowało spółek rolnych. Spośród powstałych 44 takich gospodarstw, obecnie została ich zaledwie trzecia część. Więc, pieniądze państwowe poszły na wiatr. Tymczasem, nikt z fermerów nie zbankru-

ował, chociaż program ich wspierał szybko zwinął. Później fermerzy, jak twierdzą, zetknęli się z szeregiem innych programów, nie przynoszących zresztą, zapowiadanych efektów, jedynie trwających pieniądze państwowe. Podobnie jak i ostatni program "Łubin", dotyczący fermerów i spółek rolnych. Rejonowi sołecznikom na jego realizację przydzielono 400 tysięcy litów. I nagle, w drugim roku okazało się, że program jest niepotrzebny. Nasuwa się pytanie: a może w ogóle nie był potrzebny?

Jak się okazało, autorzy programu nie zbadali popytu, nie zorientowali się, ile i jakiego ziarna łubinu potrzeba przetworcom. Złamanie prawa ekonomii rynkowej: zbadaj zapotrzebowanie i zaspokój je. Organizatorzy programu próbowali pokonać zapotrzebowanie, którego nie znali. Fermerzy i spółki rolne rejonu mogą teraz sprzedać do 1200 ton łubinu. Lecz zakłady produkcji miazanek paszowych nie chcą go kupować. Co w tej sytuacji robi Ministerstwo Rolnictwa, które zaaprobowało program "Łubin" i przydzieliło na niego pieniądze? Jak i należało się spodziewać, zmusza przetwórców do kupowania ziarna łubinu. Zakład miazanek paszowych "Varenos grūdai" otrzymał zlecenie robocze z ministerstwa. Taki dokument jest w rejonowym zarządzie rolnym. Zgodnie z rozporządzeniem ministerstwa, "Varenos grūdai" powinien zakupić od fer-

merów i spółek rolnych rejonu 400 ton łubinu. Ile zakupi w rzeczywistości — nikt nie może powiedzieć. W każdym razie nie tyle, ile mają do sprzedania rolnicy rejonu. Dlatego, na przykład, fermer Stanisław Szeszkowski uważa, że są to raczej wybujałe projekty, a nie program. Osobiście może sprzedać 40 ton łubinu. Otrzymał zamówienie na sprzedaż 5 ton, potem jeszcze na 4 tony.

— W ten sposób — mówi Szeszkowski — po prostu wprowadzono mnie w błąd, co do ilości i ceny. Zgodnie z programem, obiecywano płać po 1 Lt za kilogram. Realnie można sprzedać tylko po 0,85 Lt za kg ze wszelkimi dopłatami. Straty — na jednej tonie wynoszą 150 Lt. A co mówić np. o spółce rolnej "Janūnai", która sprzedała 80 ton. Straty są naprawdę olbrzymie.

W ubiegłym roku wydano państwowe pieniądze, by zaktywizować produkcję ziarna łubinu. W bieżącym roku okazało się, że on jest niepotrzebny.

— W ten sposób można tworzyć programy uprawy orzechów włoskich lub brzośników — mówi fermer St. Szeszkowski. — A za to, że pieniądze podatników rzucono na wiatr, nikt nie ponosi odpowiedzialności. Co w takiej sytuacji mają robić producenci łubinu: w przyszłym roku wcale nie śląc go na sprzedaż?..

Piotr RYNGIEWICZ

Rejon sołeczniczy

Klientów nie brakuje

Myszę, że wielu winian, a także winianek, może pozardzić mieszkancom Niemiec, leżących tuż pod Wilnem. Chodzi o usługi fryzjerskie. Niby drobnotka, ale ostatecznie takie drobnotki w dużym stopniu decydują też o naszym nastroju, samopoczuciu i częściowo — o zawartości skąwki.

Co prawda, w stolicy nie brakuje fryzjerek, ale świadczone tu usługi są drogie i ich cena zauważalnie nadal wzrasta. W Niemczech natomiast, w zakładzie fryzjerskim, kaminta właścicielką jest Raminta Siuprinienė, strzyżenie włosów, uczesanie oraz inne świadczone tu usługi są niemal o połowę tańsze niż w mieście. Pod względem jakości, śmiem twierdzić, nie ustępują miej-

skim. Podobnie zresztą, jak wystrój wnętrza, panujący tu porządek.

Pracujące tu fryzjerki są uprzejme i zawsze uśmiechnięte.

Mieszkańcy Niemiec chętnie więc korzystają z usług tego zakładu.

Danuta WOJUSIAK

NA ZDJĘCIU: Ingrida Dimbelytė nie narzeka na brak klientów.

Fot. T. Ważniewicz

Prywatyzacja

Towar jest, czy będą klienci?

Ostatnio na aukcję w Państwowym Giełdzie Papierów Wartościowych wystawiono sześć przedsiębiorstw.

1. Spółkę Akcyjną "Namu Statyba", której 8,78 proc. kapitału założycielskiego należy do państwa. Cena wywoławcza pakietu akcyjnego 108 tys. Wartość jednej zwykłej imiennej akcji 2 Lt, cena sprzedaży — 6 Lt. Cały kapitał założycielski spółki ocenia się na 410 tys. Lt.

2. Spółka "Akmenteksa" (11,01 proc. kapitału założycielskiego należy do państwa), której cena wywoławcza 14 tys. 940 Lt. Kapitał założycielski przedsiębiorstwa — 150 tys. 800 Lt. Cena jednej akcji — 18 Lt.

3. Spółka "Vilta". Cena sprzedaży 156 tys. 531 Lt. Kapitał duży konkretnych projektów, m. in. przewiduje się rekonstrukcję niezamrażającego portu w Kłajpedzie, rafinerii ropy naftowej w Możejłach, budowę nowych dróg, wielkiego terminalu ropy naftowej w Butyndze.

4. Spółka Akcyjna "Agra". Pakiet 98 akcji sprzedaje się za 588 Lt. Każda akcja kosztuje 6 Lt, a jej wartość nominalna 1 Lt. Kapitał założycielski — 113 tys. 720 Lt.

5. "Vilniaus Modelių Namai" — sprzedaje swoje akcje za 12 tys. 384 Lt. Nominalna wartość 1 akcji — 40 Lt. Kapitał założycielski spółki 1 mln 122 tys. 360 Lt.

6. Cena wywoławcza pakietu akcji sp. "Ketuva" — 202 tys. 422 Lt. Nominalna wartość 1 akcji — 33 Lt. Kapitał założycielski przedsiębiorstwa sięga prawie 2 mln litów.

W najbliższym czasie, drogą powszechnego konkursu, wystawi się na sprzedaż akcje spółki akcyjnej "Zalgris". Jest to jednak szerszy temat, który w najbliższym czasie poruszymy.

Inf. wł.

INWESTYCIE

W latach osiemdziesiątych prawie wszystkie kraje zezwoliły na inwestowanie w dziedzinę wcześniej niedozwolonych dla kapitału zagranicznego, ponieważ zagraniczne inwestycje są nie tylko czynnikiem rozwoju produkcji, ale także ściśle wiążą się ze wzrostem handlu, transferu technologii i przepływami finansowymi.

Warunki sprzyjające napływowi inwestycji zagranicznych uporządkowane według znaczenia ich dla inwestorów zagranicznych są następujące:

— ustabilizowana sytuacja polityczna, ekonomiczna i społeczna kraju przyjmującego kapitał,

— jasny i przejrzysty system ekonomiczny i prawny kraju przyjmującego kapitał,

— stabilne i zachęcające do inwestycji ustawodawstwo dotyczące inwestorów zagranicznych kraju przyjmującego kapitał zagraniczny, zezwalające na swobodny transfer zysków, poparte międzynarodowymi umowami w sprawie popierania i ochrony zagranicznych inwestycji bezpośrednich oraz umowami międzyrządowymi zapobiegającymi podwójnemu opodatkowaniu,

— przestrzeganie przez kraj zapraszający umów o ochronie własności intelektualnej,

— gwarancje rządowe zabezpieczające własność inwestorów zagranicznych przed nacjonalizacją lub

Zbyt atrakcyjni to my nie jesteśmy

przed działaniami podobnymi w skutkach do nacjonalizacji.

Zalety Litwy jako importera kapitału produkcyjnego są następujące:

— centralne położenie w Europie, pomiędzy szlakami komunikacyjnymi ze Wschodu na Zachód i z Północy na Południe, w pobliżu rynków UE i WNP,

— niewielka konkurencja na rynku, — tania siła robocza.

Pomimo tych zalet i optymistycznych prognoz Litwa jest krajem średnio atrakcyjnym dla inwestorów zagranicznych. Dalekie miejsce Litwy na listach "ryzyka inwestycyjnego" nie zachęca inwestorów zagranicznych. Dla korporacji transnarodowych Litwa ma słabą stabilność polityczną. Inwestorów małych i średnich nie zachęcają podstawowe wskaźniki gospodarcze: inflacja przekraczająca wielokrotnie poziom znany inwestorom z ich macierzystych krajów, stan produkcji przemysłowej itd. Istniejące na Litwie przepisy prawne dotyczące zasad inwestowania kapitału zagranicznego są porównywalne z przepisami obowiązującymi w krajach wysoko uprzemysłowionych.

Dopuszczając one tworzenie spółek z udziałem kapitału zagranicznego z możliwością posiadania przez inwestorów zagranicznych 100 proc. kapitału, zezwalające na nieograniczony transfer zysków, oferując ulgi podatkowe dużym inwestorom. Litwa zawarła wiele umów o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu oraz popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji zagranicznych, co korzystnie wpływa na tzw. klimat inwestycyjny.

Z analizy struktury kapitału zakładowego ogółem i kapitału zagranicznego spółek z udziałem kapitału zagranicznego na Litwie oraz analizy struktury zatrudnienia, wielkości i struktury inwestycji, wielkości i struktury realizowanego zysku netto wynika, że spółki z udziałem kapitału zagranicznego należały w większości do kategorii firm małych i średnich.

Ze struktury regionalnej spółek z udziałem kapitału zagranicznego wynika, że lokują one w najlepiej uprzemysłowionych rejonach kraju, nie biorąc pod uwagę podaż siły roboczej, a raczej jej kwalifikacje (stąd lokalizacja w rejonach dobrze uprzemysłowionych, o dobrej sieci komunikacji, większych tradycjach przemysłowych, a nie w rejonach o strukturalnym bezrobociu).

Na litewskim rynku działają na razie drobni inwestorzy, niezbyt zainteresowani umocnieniem się i nie planujący dużych inwestycji. I chociaż szeroko znane światowe firmy, jak Motorola, Philip Morris, Kraft Ja-

cobs, Dansk Oil and Naturgaz, Philips i inne sporo zainwestowały w rozwój telekomunikacji, w przemysł tytoniowy, cukrowniczy, energetykę i budowę wielkiego towarowego portu lotniczego pod Szawłami, inwestycje te w skali kraju są nieznaczne.

Dużą zachętą dla inwestorów ma być 3-letni rządowy program inwestycyjny. Program nastawiony jest w znacznym stopniu na promowanie dobrogeopolitycznego położenia kraju i angażowanie inwestorów do kilku dużych konkretnych projektów, m. in. przewiduje się rekonstrukcję niezamrażającego portu w Kłajpedzie, rafinerii ropy naftowej w Możejłach, budowę nowych dróg, wielkiego terminalu ropy naftowej w Butyndze.

Najwięcej inwestycji w ciągu trzech najbliższych lat ma być przeznaczonych na rozwój energetyki — ponad 0,5 mld dol., transportu — 0,4 mld dol., ochrony środowiska — 0,25 mld dol. Przy tym rząd koncentruje się szczególnie na inwestycjach w sektorze prywatnym.

Powyższe fakty powinny spełnić rolę komentarza: nie wystarczy chęć bycia europejskim tygrysem, nie wystarczy fakt, że na świecie jest ogromny kapitał, który szuka ujęcia. Treba dorosnąć do współpracy z zagranicznymi inwestorami.

mgr Jan MAZOLEWSKI, absolwent Głównej Szkoły Handlowej

Trochę statystyki

Huśtawka cen

Jedną z podstawowych cech wolnego rynku jest konkurencja. Na jedne towary ceny okresowo rosną, na inne zaś obniżają się. Departament Statystyki RL dokonał analizy inflacji, a więc wzrostu i spadku cen na różnego rodzaju towary za październik br. W okresie tym poziom inflacji był prawie jednakowy we wszystkich republikach bałtyckich. Zgodnie z tradycją, najmniejszy wzrost ceny w okresie letnim (maj — wrzesień). W miesiącach tych najtańsze są zwykle warzywa, owoce.

Dzięki konkurencji rynkowej,

ostatnio wykrywa się wyraźną tendencję zniżkową na niektóre towary. Nie bez znaczenia jest tu także coraz niższa zdolność nabywcza obywateli. Na takie towary i usługi, jak pomidory, śledzie, śmietana, wierzchnia, zimowe ubranie i obuwie, pranie chemiczne, w porównaniu z wrześniem, w październiku ceny wzrosły. Jednak na znaczną część towarów, ceny pozostały te same, a na wiele z nich obniżyły się.

Obniżyły się np. ceny na masło, cukier, kawę, herbatę, ziemniaki, kapustę, marchew itp. (Patrz tabelę). Zmalały też ceny benzyny

A-92, biletów kolejowych poza granice republiki, usług notarialnych, wyrobów tytoniowych i niektórych leków.

Indeks cen konsumpcyjnych (ICK) w październiku br. w porównaniu z wrześniem wynosił 100,1 (w r. ub. w tym okresie 118,6). Obniżyła się także inflacja. Za 10 miesięcy br. wynosi 108,1 proc. (w 1995 r. — 26,7 proc.).

Nazwa towaru	Ceny wzrosły (%)
Kasza manna	4,0
Chleb	2,3
Wierzchnia	4,6-5,4
Kury	2,8
Śledzie	3,1
Mleko	1,3
Śmietana 25%	1,8
Twaróg	1,1

Jajka	3,2
Miód naturalny	4,8
Jeselonki damskie	2,1
Usługi krawieckie	2,2
Obuwie	3,1
Usługi pralni chemicznych	2,5

Nazwa towaru	Ceny obniżyły się (%)
Ryż	-0,6
Karpie	-0,9
Masło	-0,2
Jabłka	-2,4
Rodzynek	-0,3
Cebula	-1,8
Marchew	-6,5
Buraki	-2,8
Ziemniaki	-14,5
Kawa	-0,3
Herbata	-0,4
Cukier	-0,5
Sól	-0,3
Wyroby tytoniowe	-0,1

Leki	-1,2
Aparaty fotograficzne	-0,2
Usługi notarialne	-35,5

Tę wyliczankę można by jeszcze kontynuować, ale już z tego widać, iż zniżki są bardzo nieznaczne to na towary wcale nie pierwszego potrzeby. Natomiast na takie artykuły spożywcze, jak chleb, mięso i nabiał, ceny wzrosły i to solidnie.

Szkoda, że nasza statystyka, może tendencyjnie, przemilcza wzrost cen za usługi: ogrzewanie, elektryczność itp. Obawiam się, że pod tym względem już dawno "prześcignęliśmy" nie tylko Europę, ale i Amerykę.

Julitta TRYK

Słowa tytułu pochodzą ze zbioru Konstante go Ildelfonsa Gałczyńskiego „Warszawski wiatr”. Zupełnie świeżo wydane go przez córkę poety — Kirę, w oficynie przez nią stworzonej i nazywanej „Zielona Geś”. Strofy o stolicy ujrzały światło dzienne w tej nowej książeczce, której obwolutę zdobi stara litografia Warszawy, dzięki pomocy zarządu Miasta Stołecznego oraz Gminy Warszawa-Centrum.

...Z każdym rokiem Warszawa jest barwniejsza i piękniejsza. Warszawa ci to też przyznaj, ale zawsze znajdą „dziurę w całym”: a to, że bez przerwy kopia na ulicach, że ruch duży, a metro, co prawda, piękne i wygodne, ale zbyt krótkie, że bulwary nie takie jak w Paryżu... Lecz w gruncie rzeczy podobnie jak Gałczyński wolał: „... na Nowogródzkiej kurz warszawski. I nocą małe, srebrne gwiazdki nad dworcem EKD.”

...Ileokroć w listopadzie wracam z rozjaśnionej światłami i rozjarzonej neonami Warszawy do Wilna, pograżonego w ciemnościach w przydworcowych okolicach, z ogromnymi stertami śmieci, czekającymi chyba, że ten wstyd śnieg przykryje, uporczywie pamięć przywołuje obrazki z wileńskiej ulicy początku lat dziewięćdziesiątych. Na Placu Czarniańskiego, potem, po odzyskaniu niepodległości, nazwanego Savi-Valdybes (Samorządu), a przed wojną noszącego imię znakomitej pisarki Elizy Orzeszkowej, tłumek dość spory i wojowniczy, dzierżący transparenty: „Nie chcemy mieć do czynienia z Polską — państwem bankrutów”. Na Pilies (Zamkowej) ówczesnemu konsulowi RP w Wilnie panu Zdzisławowi Kitlińskiemu młodzieniec, nie świadomy, z kim ma zaszczyt, podsuwał do podpisu list protestacyjny przeciwko konsulatowi Polski w stolicy Litwy...

Na szczęście, to minęło. Warszawa kwitnie, a w niej spotykam wspaniałych ludzi i rzeczy, które wzruszają...

Kto nie szanuje przeszłości...

Na cokole pomnika Józefa Piłsudskiego, stojącego na tzw. Osi Saskiej, autorstwa prof. Tadeusza Łodzińskiego, wśród innych myśli Marszałka wynotowuję te: „Ten, kto nie szanuje i nie ceni swej przeszłości, nie jest godzien szacunku ani prawa do przyszłości”.

W podwarszawskim Wilanowie — jednym z najznakomitszych

muzeów — rezydencji zwiedzamy liczne sale. Robimy to niejako „od podszewki”, nie utartą turystyczną trasą. Naszą przewodniczką jest Jolanta Gasparska — kierownik pracowni konserwacji rzeźby, mieszkającej się w pałacu wilanowskim. Ta sama drobniutka, smągła konserwatorka, której siłę i wiedzę mogliśmy podziwiać na wileńskiej Rossie. Ten, kto kiedykolwiek znajdzie się na naszej nekropolii i dojrzy w pobliżu głównej kaplicy nagrobki z wyraźnymi śladami ingerencji restauratora i konserwatora, niech wie, że tu właśnie pracowała ze swoimi kolegami po fachu. Ośiem pomników odnowiła, a litewscy specjaliści są pełni podziwu i uznania dla umiejętności Jolanty i ekipy przez nią wtedy kierowanej.

Zwiedzamy więc pałac, wzniesiony w końcu XVII wieku przez Jana III Sobieskiego, rozbudowywany później przez kolejnych jego właścicieli: Sieniawską, Czartoryskich, Lubomirską oraz w ciągu XIX w. — przez rodzinę Potockich. Podziwiamy jego wspaniałe sale, mamy szczęście oglądać poszczególne pomieszczenia, którym

by. Jolanta Gasparska jest najwyraźniej dumna, przedstawiając nam konserwatorów, którzy pod jej kierunkiem pracują. Mimo jesiennej pory. Rusztowania o tym mówią. Teraz, gdy parkowe drzewa są bezlistne i zniknęły kwiaty z przepięknych w sezonie kłombów, jeszcze bardziej widoczne są ślady zniszczeń na licznych rzeźbach, zdobniczych elewacjach pałacowych, znadujących się w rozległym parku. Praca na długie, długie lata. Bo przecież, kto nie szanuje i nie ceni swej przeszłości...

Profesor

Adam Roman

Jolanta Gasparska jest wychowaną profesora Adama Romana, znakomitego polskiego artysty rzeźbiarza, konserwatora, b. dziekana Wydziału Konserwacji Dziel Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Również jego uczniem jest Piotr Zambrzycki — dziś już wykładowca tej uczelni, ceniony konserwator zabytkowej rzeźby, zapraszany na tak słynne obiekty jak Dolina Królów w Górnej Egipcie. Związany też z wileńską Rossą, której zabytki odnawiał.

Opieki nad Starą Rossą. Olgierd Korzeniecki — lekarz-okulista i niżej podpisana, jest w Warszawie, stale spotykamy się z Adamem Romanem. Rozmowy z nim należą do najmniej przez nas wspominanych. Może dlatego, że od Profesora emanuje ogromna dobroć... A może dlatego, że mamy zaszczyt znać osobiście znakomitego artystę, autora wielu rzeźb, w tym jednej z najnowszych — Jana Pawła II na dziedzińcu klasztornym w Bardzie Śląskim, wychowawcę wielu pokoleń konserwatorów polskich. A w przeszłości — uczestnika Powstania Warszawskiego, żołnierza AK, który cudem ocalał przepływając Wisłę...

Krzyż Ponarski stanie na Powązkach

Każdy, kto złożył ofiarę na ten pomnik, otrzymywał skromną ulot-

łącznie dla pieszych.

Z Placu Teatralnego zniknął Pomnik Nike — symbolizujący zwycięstwo. Warszawa odbudowy swój ratusz. A jak wiadomo Nike właśnie stała w jego miejscu. Ratusz będzie jak dawniej. Identyfikacja. Tylko zewnętrznie. Bo wewnątrz — supernowoczesny, z różnorodnymi, bogatym zapleczem. Tymczasem warszawiacy dyskutują, dokąd Nike przenieść.

Teatr Norodowy w przeddzień Święta Niepodległości rozpoczął nowy sezon. Po 11 latach odbudowy, po strasznym pożarze. Warszawa wzbogaciła się o najnowocześniejszą scenę w Europie, nazwaną imieniem Stanisława Moniuszki. A pierwszym spektaklem tu zagranym były „Dziady” Adama Mickiewicza...

Warszawa obchodzi czterechsetlecie stołeczności. Z tej okazji — imprezy wielkie, mniejsze i skromniejsze, a przecież bardzo warszawskie. Prezydent stolicy Marcin Świąciecki, wręczając nagrody finalistom tegorocznego konkursu „Warszawa w kwiatkach 1996 r.” zaznaczył: „Kwiaty są tym, czego nam brakuje wśród betonu, kurzu i spalin”. Warszawiacy kochają kwiaty. Pierwszy taki konkurs odbył się w 1938 roku na polecenie prezydenta Stefana Starzyńskiego. Wówczas zwyciężyła Zofia Wójcicka. W 1977 reaktywowała konkurs na terenie sowieńskiego Powiśla. Dziś przebiega w całej Warszawie. Prezydent z okazji wręczenia dyplomów laureatom przyznał pani Zofii Wójcickiej — prezosowi Towarzystwa Przyjaciół Warszawy oddział Powiśle — medal 400-lecia stołeczności Warszawy.

...W przejściach podziemnych jest czysto, handel kwitnie, liczne barwne kioski zapraszają przechodniów. Kapela podwórkowa wykonuje „Czerwone maki”, za chwilę — jakieś przejmujące tango. Jak za dawnych lat. Chyba ta sama mandolina, te same czapki warszawskich muzyków w jaskrawą kratę i z guzikami. Jak to dobrze, że mimo wszystko żyją tu tradycje...

Halina JOTKIALLO NA ZDJĘCIACH: Bardzo

cenimy sobie spotkania z prof. Adamem Romanem; aktu poświęcenia ziemi na Cmentarzu Powązkowskim, dawnym Wojskowym w Warszawie, dokonuje książd Antoni Szyrwiński, pułkownik Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego w stanie spoczynku.

Fot. z archiwum autorki i archiwum Rodziny Ponarskiej

Warszawska mozaika

...tylko jeszcze barwniejsze,
tylko jeszcze piękniejsze...

akurat przywracana jest dawna świetność. W kaplicy pałacowej przystajemy na chwilę. Tu nie ma ani centymetra powierzchni, której bym nie dotknął. Kaplica robi wrażenie. Jest starannie odrestaurowana. Z całą pewnością wygląda tak, jak w czasach, gdy się modlili tu dawni właściciele pałacu, w tym wybitny znawca sztuki i działacz Oświecenia Stanisław Kostka Potocki, który już na początku XIX stulecia udostępnił do zwiedzania pałac, wzbogacając jego wyposażenie gromadzonymi przez siebie zbiorami.

W mijanych salach — liczne rzeźby portretowe wybitnych osobistości. Oczyszczone, uzupełnione są ubytki. W parku wolno stojące posągi pokryte są folią. Inne zajął dawny blaskiem. Ślad, że w Wilanowie zaczęła działalność pracownia konserwacji rzeź-

O swym Mistrzowi Piotr mówi: „To prawdziwy Profesor, taki jaki powinien być. Człowiek z klasą”. Ma absolutną rację. Do tego wypadła dodać, że jest ogromnie bezpośredni i miły.

Prof. Adam Roman pełni także funkcję konsultanta Społecznego Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami. Gdy przed laty, w Warszawie zrodziła się idea pomocy Starej Rossie, przyjechał do Wilna. Wraz z dr Tadeuszem Rudkowskim dokonali wizji lokalnej na wileńskim cmentarzu. Wypytali nagrobki cenne, wymagające pilnej ingerencji specjalistów. Tak się właśnie zaczęła akcja: „Warszawskie Powązki — wileńskiej Rossie”.

Ileokroć nasza trójka, kwestująca od lat na Cmentarzu Powązkowskim — Alicja Klimaszewska — prezes Społecznego Komitetu

kę z jego przyszłym wizerunkiem i napisem: „Ponary koło Wilna były w latach 1941-1944 największym miejscem kaźni na Kresach Wschodniej Rzeczypospolitej w czasie okupacji niemieckiej. Wśród przeszło stu tysięcy osób bestialsko zamordowanych, były tysiące żołnierzy AK Garnizonu Wileńskiego, ludzi związanych z konspiracją jak i spoza Podziemia...”

W lesie ponarskim męczenną śmierć ponad 70 tys. Żydów — obywateli Polski upamiętnia monumentalny pomnik z granitu w kształcie Gwiazdy Dawida. Wyrazem pamięci zamordowanych tu Polaków jest skromny drewniany krzyż kamienną tablicą. Teraz monumentalny krzyż ma stanąć na Cmentarzu Powązkowskim (Wojskowy) w Warszawie. Znajdzie się wśród mogił poległych za Ojczyznę i będzie wyrazem czci dla znanych i nieznanych bohaterów. Na ten cel „Rodzina Ponarska” (zrzesza bliskich i krewnych pomordowanych w podwileńskich Ponarach) kwestowała na rzecz przyszłego pomnika. Zebrano 4,5 tys. nowych złotych. Wśród kwestujących — Helena Pasierbska — autorka książki „Ponary — Wileńska Golgota”, rzeczy poświęcone zbrodni ponarskiej.

Listopadowe ulice, prawie wiosenne

Tegoroczny listopad w Warszawie — niespotykane ciepło, słoneczny. Na witrach sklepowych — już jednak bożonarodzeniowy. Słynny Wedel oferuje słodycze w opakowaniach, zdobniczych drzewkiem świątecznym i bombkami. Zapakowane pięknie prezenty pod choinkę przypominają, że wzajemnie oddawujemy — nie za górami... Chmielna — też już przedświąteczna. Bardzo elegancka. Teraz przeznaczona wy-

AKTUALNOŚCI KULTURALNE

TEATR

*** Opera.**
Dziś "Mody Drynaja". Jutro "Łucija z Lamer Moor".
*** Akademicki Dramatyczny.**
Dziś "Dzień dobry Sonia, Nowy Rok". Jutro "Cyklop". W niedzielę — święto teatrów amatorskich "Aispindial".

*** Vaidilos**
Na dzień jutrzejszy scena tego teatru udostępniona zostanie dla uczestników XV międzynarodowego festiwalu studenckiego "Jazz improwizacja-96".

W niedzielę do obejrzenia "Tam, gdzie wszystkiego jest najwięcej".

*** Lėlė.**
"Cyk jest cyrk" do obejrzenia na dużej scenie dziś. Jutro "Błękitny piesek".

*** Mała sala.** Sobota. "Cieśla, piórnik i diabeł".

*** Teatr Dziwaków** (scena Domu Prasy).

"Psoły myszka Mikasa".

KONCERTY

W sobotę na tej scenie koncert z cyklu "Atgaiva". Wystąpi tu Litewska Orkiestra Kameralna pod kierunkiem S. Sondeckisa. Śpiewać będzie V. Norėika i jego uczniowie.

WYSTAWY

*** Polska Galeria Artystyczna** (Ilganytojo 2/4).

Twórczość Wiktora Szocika eksponowana była w wielu salach wystawowych. Tym razem do obejrzenia w wyżej wymienionej galerii.

*** Centrum Sztuki Współczesnej** (Vokiečių 2).

"Wieloznaczne pejzaże" — oto tytuł obszerniej prezentacji mającej miejsce w tym lokalu. Na ten doroczny przegląd (czwarty kolejno) Centrum Sztuki Współczesnej im. Sorosa zaprosiło 12 artystów. Oto

oni: Krzysztof Bednarski (Polska), Erik Bożis (Łotwa), Attilo Csorgo (Węgry), Ivan Kafka (Czechy), Władimir Kuprijanow (Rosja), Borys Michajłow (Ukraina), Goran Petercol (Chorwacja), Edwin Rama (Albania), Jovan Šumkovski (Macedonia), Jean Toomik (Estonia), Gediminas Urbonas i Vytautas Žalutauskas (Litwa). Na osąd publiczności zgłosili oni malarstwo, fotografie, instalacje.

Jednocześnie w tym lokalu czynna jest jeszcze jedna — rodzima prezentacja pt. "Subordynacja".

*** Galeria "Arka"** (Aušros Vartų 7).

Do obejrzenia sztuki Gerardasa Šlektavičiausa oraz malarstwo Sinikka Tuomineno (Finlandia) jak też malarstwo i zdjęcia Sauliusa Krupisa pt. "Moja zagadka — Indie".

*** Galeria "Lietuvos Aidas"** (Maironio 1).

Prezentowane są tu prace jubilerskie Vaidilutė Vidugirytė oraz Jonas Balčiūnas.

*** Fundusz Kultury Litwy** (A. Jakšto 9).

Prezentują tu swój dorobek — malarstwo, grafikę i rzeźbę członkowie klubu "Plekšnė". Pokaz poświęcony niepełnosprawnym.

*** Muzeum Sztuki Stosowanej** (Arsenalio 3).

Zorganizowany tu został przegląd plastyków pracujących w kombinatach sztuk pięknych Litwy.

*** Pałac Pracowników Sztuki** (Didžioji 31).

* Autorski pokaz malarstwa Valdas Gurskisa.

*** Galeria Sztuki Stosowanej** (Pamėnkalnio 1/13).

Wyroby "Jiesi" nie tylko do obejrzenia, ale też do nabycia. H.G.

Afisz koncertowy grudnia

Dwa występy pianistki z USA

Koncerty tego miesiąca zainaugurują dwa występy pianistki z USA Goldy Wainberg-Tatz wspólnie z naszymi wykonawcami. Była wychowanka Gimnazjum Sztuk Pięknych im. M.K.Čiurlionisa już po raz kolejny powraca w rodzinne strony z koncertami. Tym razem jej występ (4 grudnia) odbędzie się wspólnie ze skrzypkiem Raimundasem Katiliusem, a drugi — z Kwartetem Wileńskim (7 grudnia). Zostaną wykonane utwory Jana Radzyńskiego (urodzonego w 1950 r. w Polsce, a obecnie profesora uniwersytetu w Ohio).

Program niedzielnego koncertu dla dzieci wykonają laureaci Wileńskiego Festiwalu Dziecięcych Szkół Muzycznych.

Znów brzmia organy

Pod koniec pierwszej dekady w sali Filharmonii wystąpi chór kameralny kościoła św. Kazimierza pod kierownictwem Gintautasa Venislovasa "Brevis". Wykonany będzie program czwartego cyklu "Znów brzmia organy Filharmonii", poświęcony dawnej i współczesnej muzyce litewskiej. Zaprezentują go organista Gediminas Kviklys, skrzypek Jonas Tankevičius i solista Danielius Sadauskas.

Z kolekcji

litewskich premier

W drugiej dekadzie w Małej Sali Filharmonii wysłuchamy koncertu oboisty Juozasa Rimasa i pianistki Alfredy Rimienė.

Litewska Narodowa Orkiestra Symfoniczna w połowie grudnia da dwa koncerty — jeden dla dorosłych, drugi dla dzieci. Pierwszy (14 grudnia) nazywa się "Z kolekcji premier litewskich Juozasa Domarkasa". Będzie to rzut oka Maestro na muzykę litewską, wykonaną w ciągu trzech dziesięcioleci pracy z orkiestrą. Przewodnikiem w labirintach muzyki współczesnej będzie sugestywnie dowcipne słowo muzykologa Viktorasa Gerulaitisa. Niemniej znaczący będzie komentarz tego popularnego lektora w programie orkiestry, przeznaczonym dla dzieci (15 grudnia, godz. 12.00) "Słyszana, ale nieznana muzyka". Pod koniec drugiej dekady w Małej Sali Filharmonii z programem utworów W.A. Mozarta wystąpi Soleczne Trio Instrumentów Smyczkowych i flecista Vytenis Giknis.

Na Boże Narodzenie i Nowy Rok

W trzeciej dekadzie w Filharmonii oraz innych stołecznych salach wykonane zostaną koncerty bożonarodzeniowe i noworoczne. W pierwszym dniu świąt do Filharmonii (o godz. 16.00) słuchaczy zaproszą organista Virginija Survilaitė, solistka Regina Maciūtė oraz chór kameralny "Salutaris". W drugim dniu świąt ciekawy program słuchaczom zaprezentuje (godz. 18.00) Litewska Orkiestra Kameralna pod batutą Sauliusa Sondeckisa i chór kameralny "Jauna muzika" z całą plejadą solistów.

Antanas KIVERIS

Konkurs dla młodzieży utalentowanej poetycko

Fundacja Młodej Polonii i Stowarzyszenie "Wspólnota Młodej Polonii" w Warszawie celem uczczenia laureatki literackiej Nagrody Nobla Wisławy Szymborskiej ogłasza Międzynarodowy, Otwarty Konkurs Poetycki na wiersz własny — oryginalny w języku polskim. Warunki konkursu:

1. Uczestnicy: utalentowana poetycko młodzież (wiek nieograniczony) z krajów europejskich i pozaeuropejskich, pisząca po polsku i nie mieszkająca w Polsce.
2. Terminy: wiersze, oznaczone Godtem (skrótowo 3-literowym), należy wysłać pod adresem Fundacji do dnia 31 maja 1997 r. W załączonej kopercie, oznaczonej tym samym Godtem, wpisujemy nazwisko, adres i krótką własną biografię. Prace winny być napisane po polsku na maszynie lub komputerze.
3. Kategorie konkursu: wiersze własne, oryginalne w języku polskim,

objętość: 3 do 5 utworów.

4. Nagrody: pobyty w Polsce, nagrody rzeczowe.

5. Ogłoszenie wyników Konkursu nastąpi 1 lipca 1997 r.

6. Nagrodzone wiersze będą wydrukowane w formie publikacji.

Adres Fundacji Młodej Polonii: Polska — Europa — Świat 00-322 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 64. Tel./faks: 663-77-12.

Inf. wł.

"Polacy na Litwie w latach II wojny światowej", książka Joanny Mackiewiczowej

Nakładem Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej — Oddział w Bydgoszczy (wydawca i dystrybutor Jan Malinowski) ukazały się wspomnienia (wydane pośmiertnie) Joanny Mackiewiczowej pt. "Polacy na Litwie w latach II wojny światowej".

Joanna Mackiewiczowa (z domu — Koreyowa) urodziła się w 1909 r. w Dorpacie w Estonii, dokąd po ślubie wyjechała z Litwy jej ojciec. Ono to okresie życia napisze później w swoich wspomnieniach:

"W Dorpacie chodziłam do niemieckiego przedszkola, bo polskich nie było. Na podwórku naszego domu, przy ulicy Gwiaździstej 75 bawiłam się z dziećmi mówiącymi po estońsku, niemiecku i rosyjsku, a po polsku tylko w domu i w rówieśnikami polonii dorpackiej.

Przecież Kola Polaków była starsza pani nazwiskiem Piotrowska, przychodziła do rodziców. (...) Mając

osiem lat byłam uczennicą I klasy rosyjskiego gimnazjum im. Żywiej. W 1918 roku latem wróciłam na Litwę. Początkowo zatrzymaliśmy się u mojego stryja Leopolda w Żwinkach, następnie w Wierpianach u wdowy Mikszewiczowej. Często ona gościła u moich rodziców w Dorpacie, a gdy się dowiedziała, że jesteśmy bezrobotni — zaprosiła do siebie. Wkrótce ojciec przyjął pracę kierownika intendencji rekwiizycji zbroja, zamieszkaliśmy w skonfiskowanym przez reformę rolną majątku Romerów Pogryzów".

Po przyjeździe na Litwę Joanna Koreywińska, przyszła Mackiewiczowa, żona generalnego sekretarza kowieńskiego "Pochodni", zaczęła kontynuować naukę w Telszach w polskim gimnazjum, następnie w Poniewieżu, również w polskim gimnazjum. Należała do polskiego harcersstwa, była sekretarzem I-ej Poniewiejskiej drużyny Harcerskiej

im. Adama Mickiewicza, brała również czynny udział w sobótkach szkolnych.

W tajniki pracy społeczno-politycznej wprowadziła ją Regina Wańkiewiczówna. W latach późniejszych była instruktorem świetlicowym kowieńskiego "Pochodni". O tym okresie napisze w swoich wspomnieniach:

"Pochodnia" założyła pracownię artystyczną, którą ja kierowałam — zdolni chłopcy uczyli się rzeźby, dziewczęta haftów i koronkarstwa. Niestety, w drugiej połowie września pracownię zlikwidowała, bo została skierowana do Litewskiego Czerwonego Krzyża w związku z przybyciem do Litwy polskich uchodźców wojennych (...). W założonym Polskim Komitecie Pomocy Uchodźcom utrzymaliśmy się aż do czerwca 1940 roku, to jest do czasu, gdy nastąpiły zmiany ustroju Litwy, po wejściu sowiecków. Cztery lata

następne pracowałam pod ochronnym parasolem Litewskiego Czerwonego Krzyża w sanatorium Przeciwgruźliczym jako kierowniczka terapii pracy. W 1945 r. wyszłam za mąż za inżyniera Czesława Mackiewicz, byłego generalnego sekretarza "Pochodni" — za człowieka o dużych wartościach moralnych i etycznych, wielkiego patriotę, oddanego sprawie polonii litewskiej".

Od 1946 do 1956 razem z mężem i synem mieszkali w Wilnie. W 1956 r. razem z rodziną wyjechała do Polski. Tam...

"Wracałam coraz częściej do okresu naszej młodości, do byłych dziejów Polaków z Litwy Kowieńskiej (...). Mój mąż po wyjściu na emeryturę w 1970 roku podjął wielkiej wagi inicjatywę zbierania dokumentów, fotografii i prasy z okresu istnienia Polaków na Litwie. Pomimo stałe pogarszającego się stanu zdrowia, robił to z pasją i ogromną

wytrwałością. Po śmierci męża w 1977 roku rozpoczęła przez niego zbiory, opracowywała razem z synem, którego mąż wytypował na swego następcę".

Cytowane wyżej wspomnienia zostały spisane przez Joannę Mackiewiczową dziesięć lat temu, w 1986 roku, w Warszawie. Udostępnił mi je obecnie jej syn, Ryszard Mackiewicz, z którym — jak się dziś dowiaduje, mieszkaliśmy w Wilnie przy tej samej ulicy — Giedriaičių (przed wojną — Chocimska) i chodziliśmy do tej samej szkoły (wileńskiej 19-tk...). Onże — wręczył mi parę dni temu książeczkę swojej matki pt. "Polacy na Litwie w latach II wojny światowej". Ołbrzymi, mierzony dziesięćkami lat, trud rodziny Mackiewiczów w gromadzeniu cennych materiałów z życia i działalności Polaków na Litwie nie poszedł na marne. Warto tę książeczkę zdobyć. (Zgłosić się pod adresem Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej Oddział w Bydgoszczy (Polska), 85-064 Bydgoszcz, ul. Chodkiewicza 30, cena książki — 6 zł).

AWIDE ROLSKA

ODEZWA

Sejmu Republiki Litewskiej
25 listopada 1996 r.
Wilno

Obywatele Litwy, drodzy mieszkańcy Litwy!

Nowo wybrany Sejm Republiki Litewskiej przystępuje do pracy w trudnych dla państwa warunkach wielkiego zadłużenia i braku zaopatrzenia energetycznego. Znamy jednak Wasze polecenia i przychodzimy, by zdecydowanie doskonalić ustawy, kształtować przyszłe budżety, kontrolować władzę wykonawczą. Przystępujemy do tej pracy kierując się ideałem sprawiedliwej, pięknej i bezpiecznej Ojczyzny.

Widzimy ludzi, którzy wyprostowują się, zrzucając ciężar ubóstwa, poniżenia, załamania i mówimy wszystkim — podnieśmy głowy! Stawmy czoła rozkładowi moralnemu! Wspólnie z Wami cierpliwie będziemy budowali cywilizowaną, wyzwoloną, rentowną gospodarkę rynkową, łączyli się z jednoczącą się Europą i z zapewniającą stałe bezpieczeństwo Organizacją Paktu Północnoatlantyckiego. Tę drogę obraliśmy 11 Marca i obroniliśmy 13 Stycznia. Dojdziemy nią do dobrobytu społecznego, który zapewni pracę i ciszę ład państwa prawnego. Współcie nadziei! Więcej zaufania! Idą lepsze czasy. Mamy przed sobą pole do twórczej działalności.

Przewodniczący Sejmu
Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS
(Zam. 1629)

UCHWAŁA

Sejmu Republiki Litewskiej

O zarządzie Sejmu Republiki Litewskiej

26 listopada 1996 r., nr VIII-4
Wilno

Sejm Republiki Litewskiej, zgodnie z artykułem 28 części II Statutu Sejmu postanawia:

Artykuł 1.

Utworzyć następujący zarząd Sejmu Republiki Litewskiej:

Vytautas LANDSBERGIS — przewodniczący Sejmu; Andrius KUBILIUS — pierwszy wiceprzewodniczący Sejmu; Romualdas OZOLAS — wiceprzewodniczący Sejmu; Feliksas PALUBINSKAS — wiceprzewodniczący Sejmu; Arvydas VIDŽIONAS — wiceprzewodniczący Sejmu; Jurgis RAZMA — kanclerz Sejmu.

Artykuł 2.

Uchwała wchodzi w życie od jej przyjęcia.

Przewodniczący Sejmu
Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS
(Zam. 1628)

UCHWAŁA

Sejmu Republiki Litewskiej

O przewodniczącym Sejmu Republiki Litewskiej

25 listopada 1996 r., nr VIII-1
Wilno

Sejm Republiki Litewskiej postanawia:

Artykuł 1.

Wybrać na przewodniczącego Sejmu Republiki Litewskiej pośła na Sejm Vytautasa LANDSBERGISA.

Pierwszy wiceprzewodniczący
Sejmu Republiki Litewskiej
Andrius KUBILIUS
(Zam. 1627)

SPORT

Koszykówka

Wysokie zwycięstwo reprezentacji Polski

W hali sportowej "Wiśniarz" w Białymstoku, mieszczącej 1500 widzów, odbyło się spotkanie eliminacyjne do mistrzostw Europy w grupie E między reprezentacjami Polski i Litwy. Z przewagą 19 pkt spotkanie wygrali Polacy — 88:69 (43:38). Było to pierwsze zwycięstwo polskich koszykarzy na szczeblu reprezentacji.

Ten mecz był niezwykle ważny dla układu tabeli. Zwycięstwo reprezentacji Litwy stwarzało jej dobre szanse w dalszej walce o awans do finału, a Polskę całkiem eliminowało z walki. Nie bez znaczenia była także różnica punktowa. Przypominamy, że w pierwszym meczu przed rękami reprezentacji Litwy zwyciężyli 106:96 (51:47).

Na początku tego meczu koszykarze Litwy wyszli do przodu i prowadzili 8:2, a następnie 13:6. Dzięki szybkim kontratakom Polacy potrafili jednak nadrobić straty i po rzucie za trzy pkt M. Zielińskiego doznali sporego zaskoczenia, ponieważ za pięć przewinięć boisko musieli opuścić Eurellius Zukauskas i S. Stombergas.

Należy zaznaczyć, że notę Polaków w pierwszych 20 min. obniżali niewykorzystanie 9 z 19 rzutów wolnych.

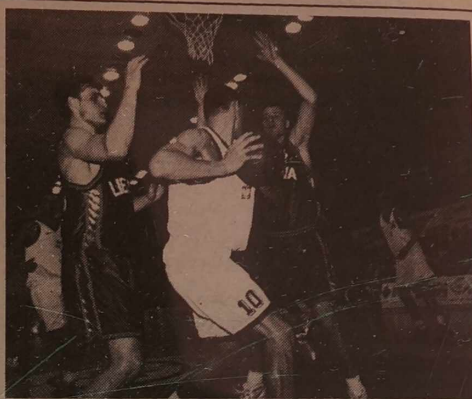
Po przerwie Polacy podkrętili tempo, wyprowadzili spore kontrataki i w pewnym momencie ich przewaga wyniosła 17 pkt. Dzięki rzutom za 3 pkt rezerwowego D. Pačausa oraz punktem zdobytym przez G. Einikisa reprezentacja Litwy zmniejszyła przewagę Polaków do 65:71. Ale końcówka w meczu znowu należała do gospodarzy. Udatne rzuty za 3 pkt M. Zielińskiego (3 w całym meczu) przywróciły dużą przewagę Polaków.

Punkty dla zespołu Litwy uzyskali: R. Kurtinaitis 23, G. Einikis 16, M. Zukauskas 9, T. Pačausas 7, D. Lukinaitis 5, S. Stombergas 5, E. Zukauskas i D. Maskolūnas po 2, R. Vaišvila i K. Šeštokas 0. W reprezentacji Polski punkty zdobyli: M. Zieliński 19, T. Janowski 15, A. Pluta i D. Tomczyk po 12, P. Szymbalski 11, A. Wójcik 9, M. Bacik 8, R. Kościuk 2.

Na pomocowej konferencji prasowej trener główny reprezentacji Litwy Vladas Garastas powiedział, że o zwycięstwie Polaków zdecydowała szybko i dobra gra centrów. Nam tym razem nie poszły rzuty za 3 pkt. W końcu meczu jego drużyna mogła jeszcze wykonać zadanie minimum przegrac różnicą mniejszą niż 12 pkt, ale go poszły były błędy. Po przerwie R. Kurtinaitis i G. Einikis często opiekali się nad Polakami. A według trenera inni jego koszykarze zlekci się brnąć na siebie odpowiedzialność.

Trener reprezentacji Polski Eugeniusz Kijewski powiedział: "Dwa lata pracy z kadrą zaczynały przynosić sukcesy. W zespole jest bardzo dobra atmosfera, chłopcom naprawdę zależy na grze, sukcesie. To zwycięstwo nie zapewnia nam awansu do ME, ale będziemy walczyć o Hiszpanię do ostatnich spotkań. O wygranej zdecydowała bardzo dobra defensywa i walka na tablicy, którą wygraliśmy. Oczywiście popełnialiśmy drobne błędy, ale nie można się ich ustrzec. Chodzi o to, by tych błędów było jak najmniej. Najlepszy zawodnik: wyróżniam cały zespół, grę kolektywną, wypełnianie przedmeczowych założeń".

Maciej Zieliński, jeden z najle-

pszonych zawodników na parkiecie, powiedział, że wierzył w zwycięstwo przed spotkaniem, choć w najsmielszych marzeniach nie przypuszczał, że będzie ono tak wysokie. Otrzymałem od trenera bardzo trudne zadanie — neutralizowanie świetnego koszykarza Rimasa Kurtinaitisa. Pomimo swoich 36 lat prężę tu na takie umiejętności, o których mowa w filmie z Rimasem, ale myślę, że wyśzedłem z niej "z twarzą".

Meczylas RADZIWIŁOWICZ

Fot. Viktoras Kapocius

Białostok

W innych spotkaniach grupy E Szwecja pokonała Szwajcarię 76:83 (37:33), a Francja na wyjeździe rozgromiła Belgię 87:55 (44:16). Oto tabela rozgrywek tej grupy po 7 kolejkach (drużyna, punkty, różnica kozy):

1. Francja	14	568-439
2. Belgia	11	555-529
3. Polska	10	577-553
4. Litwa	10	593-585
5. Szwecja	10	488-514
6. Szwajcaria	6	448-609

18 grudnia w tej grupie zmierza się Litwa ze Szwecją, Francja ze Szwajcarią i Belgią z Polską.

W grupie A Białoruś przegrała z Grecją 55:79 (21:37). Słowacja z rzutów wolnych przegrała z Chorwacją 71:99 (33:49), a Bośnia i Hercegowina pokonała Grecję 80:71 (40:34). Tabela tej grupy:

1. Grecja	13	573-497
2. Bośnia	12	529-485
1. Hercegowina	12	529-485
3. Izrael	11	593-531
4. Białoruś	10	526-565
5. Gruzja	9	538-590
6. Słowacja	8	516-607

W grupie B Łotwa wysoko pokonała Niemcy 98:76 (57:48), Estonia — Anglię 104:77 (53:44), a Rosja na wyjeździe Portugalii 104:75 (54:50).

Tabela grupy B:

1. Rosja	14	708-497
2. Łotwa	12	565-540
3. Niemcy	11	563-580
4. Estonia	11	600-595
5. Anglia	8	499-626
6. Portugalia	7	518-615

W grupie C Czechy przegrały ze Słowenią 65:84 (21:42), Finlandia z Macedonią 77:85 (43:40), Włochy wygrali z Węgrami 94:68.

Oto tabela grupy:

1. Włochy	13	583-469
2. Słowenia	11	516-461
3. Finlandia	10	592-618
4. Macedonia	10	568-593
5. Węgry	10	518-586
6. Czechy	9	566-614

W grupie D Bułgaria zwyciężyła Rumunię 100:76 (50:32), Ukraina — Turcję 85:74 (41:32), a Holandia

ustąpiła Chorwacji 72:76 (27:41).

Tabela tej grupy:

1. Ukraina	13	591-503
2. Turcja	12	532-483
3. Chorwacja	11	534-447
4. Bułgaria	11	580-593
5. Holandia	9	534-548
6. Rumunia	7	450-547

Inf. w.

Półka ręczna

Zwycięstwo z Ukrainą

W eliminacyjnym meczu do mistrzostw świata piłkarzy ręcznych w Browarach reprezentacja Litwy wygrała z Ukrainą 22:21 (10:10). W innym meczu tej grupy zespół Węgier pokonał Macedonię 34:23.

Po tych spotkaniach prowadzą drużyny Węgier i Litwy — po 8 pkt, Ukraina ma 3 pkt, a Macedonię 1 pkt. Decydujące mecze o finale odbędą się w niedziele.

W grupie 4 — Polska przegrała z Portugalią 15:27 (7:14). Polacy stracili szanse na awans do przyszłorocznych mistrzostw globu w Japonii, bez względu na wynik sobotniego meczu rewanżowego.

W innym meczu tej grupy Słowacja zremisowała z Niemcami 21:21 (12:14). W grupie prowadzi Portugalia — 8 pkt, przed Niemcami — 7 pkt, Polską — 4 pkt i Słowacją — 1 pkt.

Francja przegrała z Jugosławią 20:21 (10:12), w towarzyskim meczu piłkarzy ręcznych. W drugim meczu Francuzi zwyciężyli rewanż 33:20 (19:9).

Inf. w.

Warcaby

Zadecyduje dodatkowy mecz

W Abidżanie (Wybrzeże Kości Słoniowej) zakończyły się mistrzostwa świata w warcabach stołowych. Wiliam Edward Burzyński zgromadził w turnieju 11 pkt z 22 możliwych i razem z Białorusinami Aleksandrem Balakinem podzielił 7-8 miejsca.

Pierwsze - drugie miejsca podzielił Holender Robert Clerc i dotychczasowy mistrz świata Aleksander Czerw z Rosji, którzy zgromadzili po 15 pkt. W lutym zmierzą się oni między sobą o dodatkowy mecz, by wyłonić mistrza świata. Medal brązowy wręczono Aleksandrowi Szwarzmanowi (Rosja), na którego koncie 14 pkt.

Inf. w.

Łyżwiarstwo figurowe

Tytuł mistrzowski

Amerikanom Amerykańska para sportowa Danielle i Steve Hartsell zdobyła złoty medal mistrzostw świata juniorów w łyżwiarstwie figurowym, które odbywały się w Seulu. Srebro wywalczyli Rosjanie Maria Pietrowa i Teimuraz Pulin, natomiast brąz — ich rodacy Wiktorii Maksuta i Władysław Zownirski.

Półka nożna

Maskotka MŚ'98 ma na imię "Footix"

W momencie rozpoczęcia sprzedaży biletów na mecz szerokiego finału piłkarskich MŚ'98 we Francji, w Paryżu ogłoszono, że oficjalną maskotką "Mondiale 98" jest "Footix". Tak nazwali organizatorzy figurkę galliczkiego koguta w kolorach niebieskim, czerwonym i białym.

Pierwszy człon nazwy "foot" to skrót od najpopularniejszej na świecie gry zespołowej, natomiast "ix" wziął się od historycznego woźcy Gaili — Verin-gorotha, a przy okazji przypomina o ulubionej postaci komiksowej — Asterixie. Nazwę maskotki wybierało w okresie od 13 do 26 listopada 165 tys. ludzi. Do wyboru mieli zaproponowanych pięć możliwości: "Footix", "Zimb", "Houpi", "Raffy" i "Gallix". Głosować można było przy pomocy telefonu lub za pośrednictwem telewizji. Za "Footixem" było 47 proc. głosujących.

(PAP)

Z doniesień PAP

Estonia

RZĄD MNIEJSZOŚCIOWY

Estonia będzie miała rząd mniejszościowy — poinformowała w czwartek z Tallina agencja ETA. Postanowienie takie dotychczasowy premier Tilt Vaehi powołał po fiasku prowadzonych do środy wieczorem rokowań koalicyjnych z kilkoma partiami. Obecnie Vaehi zamierza rządzić opierając się wyłącznie na własnej Estońskiej Partii Koalicyjnej i sojusznym Estońskim Związku Ludowym. Ta centrowa koalicja dysponuje łącznie 41 mandatami w 101-osobowym parlamencie.

Liberalna Estońska Partia Reform przestała w ubiegłym tygodniu wspierać dotychczasowy rząd większościowy, protestując w ten sposób przeciwko współpracy partii Vaehiego z Estońską Partią Centrum w radzie miejskiej Tallina.

Nowym nominowanym przez Vaehiego ministrem spraw zagranicznych został dotychczasowy ambasador Estonii w Waszyngtonie Toomas Hendrik Ilves. Poprzednim szefem dyplomacji był przewodniczący Estońskiej Partii Reform Siim Kallas.

Chiny

ARESztOWANIE MNICHÓW

Co najmniej 20 mniichów tybetańskich zostało aresztowanych i 150 wydanych z klasztorów, a 45 zginęło od rozpoczęcia w tym roku przez władze chińskie ofensywy mającej na celu ograniczenie wpływów Dalajlamy w Tybecie — poinformowała w czwartek Tybetańska Sieć Informacyjna (TIN) z siedzibą w Londynie.

Źródła tybetańskie twierdzą, że chiński "program edukacji patriotycznej w tybetańskich" jest wdrażany z całym okrucieństwem.

Media chińskie kontynuują kampanię przeciwko Dalajlamie, publikując deklaracje tybetańskich dostojników religijnych, którzy krytykują Dalajlamę i zapewniali o bezwarunkowej lojalności wobec Pekinu. Władze chińskie zmuszają też mniichów do układania list "przestępstw" Dalajlamy, który od 1959 r. mieszka na uchodźstwie w Indiach, i składania pisemnych deklaracji politycznych.

ONZ

PRZYJĘTO NOWE REZOLUCJE

ONZ-owska komisja ds. politycznych i dekolonizacji 126 głosami — przy 3 głosach sprzeciwu — uchwaliła w środę wieczorem rezolucję, w której zażądała natychmiastowego wstrzymania wszelkich działań Izraela, prowadzących do rozbudowy osiedli żydowskich na okupowanych ziemiach arabskich.

Rezolucja, w obecnej formie mająca niewągliwy charakter, ma zostać przedstawiona na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Przeciwno jej przyjęciu głosowały w środę Stany Zjednoczone, Izrael i Mikronezja. Dokument ma wszelkie szanse na przyjęcie przez Zgromadzenie. Wcześniej kraje muzułmańskie usiłowały doprowadzić do przegłosowania podobnej uchwały w Radzie Bezpieczeństwa, jednakże USA zagroziły zastosowaniem weta. W Zgromadzeniu Ogólnym ONZ żaden kraj nie dysponuje prawem weta.

Algieria

KONSTYTUCYJNE REFERENDUM

W Algierii 16,5 mln osób jest uprawnionych do wzięcia udziału w czwartkowym referendum w sprawie zmian w konstytucji. Zmiany przewidują zakaz tworzenia partii politycznych na podstawach religijnych i dają rządowi nowe narzędzie w walce z islamskimi ekstremistami.

Partie opozycyjne wezwały do wrzucania do urn kartki niebieskiej z napisem "Nie", bądź do zbojkotowania referendum.

Referendum, które ma stworzyć podstawy wprowadzenia zmian do konstytucji z 1989 r., odbywa się w atmosferze wzrostu przemocy w Algierii, gdzie w ciągu ostatnich siedmiu tygodni z rąk islamskich ekstremistów zginęło ponad 250 osób.

W obawie przed atakami terrorystycznymi w pobliżu 7.860 lokali wyborczych w całym kraju rozmieszczono dziesiątki tysięcy żołnierzy służb specjalnych.

Kredyty

POŻYCZKA MFW DLA ROSJI

Wyniki referendum będą znane w czwartek koło północy. — Kredyty Międzynarodowego Funduszu Walutowego prawdopodobnie zaczął wpływać do Rosji w połowie grudnia — powiedział w czwartek dyrektor zarządzający MFW Micheal Camdessus po rozmowach w Paryżu z rosyjskim premierem Wiktorem Czernomyrdinem. Na początku roku MFW przyznał Rosji gigantyczny kredyt w wysokości ponad 10 mld dol. Październikowa rata w wysokości 340 mln dolarów została wstrzymana przez MFW, w związku ze znacznie mniejszymi od planowanych wpływami do budżetu. Listopadowe wstrzymanie wypłaty jest już trzecie w tym roku.

Terroryzm

BASKIJSKI ARSENAŁ

Broń i amunicję w tym 20 granatów ręcznych, karabin i pistolet automatyczny wykryto w środę w Pau na południu Francji w mieszkaniu zajmowanym przez Juaną Luisę Aguirre jednego z szefów działającej w Hiszpanii baskijskiej organizacji separatystycznej ETA.

Aguirre został aresztowany we wtorek w momencie gdy usiłował przekroczyć granicę hiszpańską w pobliżu Bayonne omijając kontrolę celną. Podróżował on na fałszywych papierach.

Rosja

Moskwa uznaje referendum w Białorusi

Moskwa nie widzi powodów do uznania referendum na Białorusi za niezgodne z konstytucją i uważa wydarzenia w tym kraju za skutek "dojrzewania państwowości".

"Nie ma podstaw do uznania białoruskiego referendum, w czasie którego większość ludności poparła stanowisko prezydenta Aleksandra Łukaszenki, za niekonstytucyjne" — stwierdził rzecznik Kremla, cytowany w czwartek przez agencję Reutersa.

Według niego, Rosja starała się, aby kryzys na Białorusi został zażegnany metodami politycznymi. "Zgoda i stabilność społeczna na Białorusi są ważnymi warunkami

przyszłej integracji naszych dwóch krajów" — wyjaśnił rozmówca Reutersa.

Z kolei Jegor Strojew, przewodniczący Rady Federacji, izby wyższej parlamentu rosyjskiego, powiedział agencji ITAR-TASS, że wydarzenia na Białorusi są skutkiem "dojrzewania państwowości". Strojew zauważył, że proces ten przebiega "po woli, z trudem, z przegięciami".

Strojew jest zdania, że wszystko, co Rosja uczyniła, aby doprowadzić do kompromisu między białoruskim prezydentem a parlamentem, "w jakimś stopniu złagodziło konfrontację, ale nie usunęło rozbieżność".

Przewodniczący Rady Federacji zauważył, że Rosjanie chcieliby, aby górę wzięły "zdrowe nury po obu stronach" i że najważniejsze jest opracowanie "długofalowej strategii rozwoju Białorusi".

"Pragniemy, by układ o unii Rosji i Białorusi, podpisany 2 kwietnia przez szefów obu państw i przyjętych przez obywateli, stał się fundamentem naszych stosunków" — wyznał Strojew, dodając, iż jest przekonany, że wszystkie przeszkody na tej drodze zostaną pokonane.

Lebiedź zakłada partię

gubernatora w Tule.

Lebiedź został wybrany w grudniu 1995 r. na deputowanego z tego regionu, położonego 200 km na południe od Moskwy, ale zrezygnował z mandatu po przyjęciu w czerwcu 1996 r. stanowiska sekretarza Rady Bezpieczeństwa.

Kiedy jeszcze sprawował tę funkcję, opowiedział się za tym, by deputowanym z regionu Tule został był szef ochrony prezydenckiej Aleksandr Korżakow, zwolniony przez Jelcyna między dwiema turami wyborów prezydenckich. Lebiedź w

ostatnich miesiącach otwarcie sprzymierzył się z Korżakowem.

Po zwolnieniu Lebiedzia, który jawnie zmierzał do prezydentury, kiedy z powodu złego stanu zdrowia Jelcyna mówiło się o przedterminowych wyborach prezydenckich, obserwatorzy ocenili, że urząd gubernatora Tule — co zapewnił miejsce w Radzie Federacji, wyższej izbie rosyjskiego parlamentu — byłby dobrą odcieczką polityczną dla ambicioznego generała w stanie spoczynku.

Rozpoczęcie wycofywania wojsk

Rosyjskie Ministerstwo Obrony rozpocznie wycofywanie ostatnich jednostek regularnej armii z Czeczenii 1 grudnia — poinformowała w środę agencja Interfax.

Operacja ta powinna zakończyć się najpóźniej 25 stycznia przyszłego roku, czyli na dwa dni przed wyborami prezydenckimi i parlamentarnymi w Czeczenii.

Rzecznik MSW Rosji Wasilij Panzenkow poinformował agencję Reutersa, że również ten resort wycofa swoje wojska z kaukaskiej republiki. Nie podał jednak konkretnego terminu. Stwierdził tylko, że wszystko będzie jasne po 30 listopada.

"Kiedy mówimy o wycofaniu wojsk federalnych, to mamy na myśli również wojska wewnętrzne, które są częścią tychże sił federalnych" — dodał rzecznik rosyjskiego MSW.

205 brygada regularnej armii i 101 brygada wojsk wewnętrznych, ostatnie jednostki rosyjskie znajdujące się na terytorium Czeczenii, liczą — jak twierdzi Moskwa — ok. 8 tys. żołnierzy. Mają na wyposażeniu ok. 2 tys. pojazdów opancerzonych. Początkowo zakładano, że pozostaną one w Czeczenii na stałe. Jednak w sobotę prezydent Borys Jelcyn wydał dekret nakazujący ministrom obrony i

spraw wewnętrznych — Igorowi Rodionowowi i Anatolijowi Kulikowowi — wycofanie ich sił na terytorium Rosji. 205 brygada będzie stacjonowała w Budionnowsku (Kraj Stawropolski) i Buinaksu (Dagestan), a 101 — w Stawropolu.

Dowódcą sił federalnych w Czeczenii, generał Władimir Suchoruczenko, poinformował w środę, że doszedł do porozumienia ze stroną czeczeńską we wszystkich sprawach związanych z wycofaniem wojsk rosyjskich. Czeczeni zgodzili się eskortować rosyjskie kolumny, by zapewnić im bezpieczeństwo.

Białorusi

Bez broni atomowej

Ostatnie rakiety strategiczne — pozabawione już głowic jądrowych — zostały wycofane w środę z Białorusi i przekazane Rosji. W ceremonii, jaka odbyła się z tej okazji, uczestniczył rosyjski minister obrony Igor Rodionow. Głowice jądrowe Białorusi przekazała Rosji jeszcze w sobotę.

Tak więc Białoruś na miesiąc przed terminem wypełniła zobowiązania, jakie wzięła na siebie w 1991 roku, w momencie rozpadu ZSRR. Cztery republiki poradzieckie odziedziczyły takie rakiety — Rosja, Ukraina, Białoruś i Kazachstan. Rakiety jądrowe zostały wycofane z

Ukrainy i Kazachstanu już wcześniej. Ostateczny termin upływa 31 grudnia br.

Białoruś ma zniszczyć do roku 2001 silosy, w których do tej pory znajdowały się rakiety strategiczne z głowicami jądrowymi.

Z doniesień PAP

Francja

Chaos na drogach i w portach Europy

Sytuacja na drogach we Francji w czwartek jest ciągle daleka od normalności, mimo że w nocy doszło do porozumienia w kilku kwestiach — m.in. wcześniejszych emerytur — między związkami zawodowymi kierowców a pracodawcami, z udziałem rządowego mediatora.

W nocy ze środy na czwartek rozmowy na temat warunków pracy i płacy załamały się. Uzgodniono, że strony spotkają się ponownie w piątek, by podpisać umowy w tych kwestiach, co do których się porozumiały.

Nie nieważką jednak natto, aby zagraniczni kierowcy, których płace uległy na francuskich drogach, mogli się szybko wydostać z blokad.

W czwartek, w jedenasty dzień akcji protestacyjnej, było około 250 takich blokad i zapór na głównych drogach oraz wokół zakładów przemysłowych, rafinerii i magazynów paliw.

London wyraził wobec władz francuskich zaniepokojenie z powodu narażenia brytyjskich kierowców, zablockowanych na drogach, na pomoc ze strony demonstrantów. W przekazanym w środę i opublikowanym w czwartek liście do swego francuskiego odpowiednika, Bernarda

Ponsa, brytyjski minister transportu George Young pisał, że z raportów konsularnych wynika, iż "widziano wielu uzbrojonych demonstrantów francuskich, grozących przemocą zagranicznym kierowcom".

W czwartek rano blisko 850 brytyjskich ciężarówek było unieruchomionych w Dover, Ramsgate i w Ashford w hrabstwie Kentu. Nie mogły przepłynąć przez Kanał La Manche drogą morską z powodu zapór wzniesionych na drogach francuskich. Towarzystwa promowe kierują transport ciężarówek do belgijskiego portu Zeebrugge, aby ominąć zablokowane przez Francuzów Calais.

Około tysiąca kierowców brytyjskich jest nadal uwięzionych na drogach we Francji. Wiele sieci supermarketów brytyjskich, takich jak Sainsbury czy Tesco, w celu zapewnienia ciągłości dostaw — zwłaszcza owoców i warzyw, które o tej porze

roku sprowadza się głównie z Hiszpanii — zwróciło się do linii lotniczych o transport tych towarów.

Chaos panuje także w Belgii, gdyż wskutek strajku we Francji polary belgijskie musieli przejechać cały ruch ciężarówek, głównie z W. Brytanii. Gigantyczne kolejkę ciężarówek w obie strony utrudniała normalna praca portów. Rzecznik zarządu portu w Zeebrugge powiedział, że na załadunek na prom do Dover czeka ponad tysiąc ciężarówek. Czas oczekiwania wynosi ok. 20 godzin.

Tymczasem ogólny chaos we Francji pogłębił jeszcze trwający od środy 48-godzinny strajk pilotów i innych członków personelu latającego linii Air France. Dyrekcja państwowego towarzystwa lotniczego Air France poinformowała jednak w czwartek, że może zagwarantować dwie trzecie lotów na daleki dystans i jedną czwartą rejsów średnio-dystansowych. Protest ogłoszono w związku z zapowiedzią zmian strukturalnych, które mogą spowodować redukcję miejsc pracy.

Bośnia

Ratko Mladić rezygnuje

Dowódca wojsk bośniackich Serbów, generał Ratko Mladić zgodził się złożyć rezygnację z zajmowanego stanowiska.

Jak poinformowała niezależna jugosłowiańska agencja prasowa VIP, w środę generał Mladić w piśmie do najwyższych władz Republiki Serbskiej w Bośni powiadomił o zaakceptowaniu swej dymisji i o przekazaniu dowództwa swemu zastępcy, generałowi Manojloviću.

Agencja VIP informuje, że jednym z pierwszych zadań gen. Manojlovića będzie udział w czwartkowej ceremonii przekazania w Pale dowództwa nad armią bośniacką gen. Perowi Čolčićowi.

Przekazanie władzy wojskowej kończy walkę o kontrolę nad armią Serbów bośniackich, jaka rozgorzała po zdymisjonowaniu na początku listopada przez prezydenta Republiki Serbskiej w Bośni Biljanę Plavszę gen. Mladića i jego zastępców. Plavszę mianowała dowódcą armii mało znanego generała Pera Čolčića, jednak Mladić i większość wyższej kadry oficerskiej odmówiła zaakceptowania tej zmiany, okupując sztab generalny wojsk w Han Pijesku. Walka między starym i nowym dowództwem groziła przero-

znięciem się w konflikt bratobójczy — pisał agencja Reutersa.

VIP informuje, że Mladić, zanim zaakceptował swą rezygnację, postawił wiele warunków, które mają chronić lojalnych mu oficerów. Żądał pisemnej gwarancji, że "zostanie zachowana ciągłość w armii Serbów bośniackich" i odbywający służbę wojskowi będą mogli decydować o swojej przyszłości, a ich rodzinom będzie zapewnione bezpieczeństwo. Mladić żądał też zagwarantowania, że nie zostanie wszczęte dochodzenie przeciwko któremukolwiek z jego żołnierzy.

Obok byłego przywódcy Serbów bośniackich Radovana Karadžića Mladić jest na liście zbrodniarzy wojennych ONZ-owskiego międzynarodowego trybunału w Hadze. Oskarżony jest o ludobójstwo i zbrodnie przeciwko ludzkości za rolę, jaką odegrał w oblężeniu Sarajewa i za masakrę około 8 tysięcy Muzułmanów ze Srebrenicy.

Zgodnie z porozumieniem pokojowym z Dayton podpisanym w grudniu ub. roku, które kończyło 3,5-letnią

wojnę w Bośni, żadna osoba oskarżona o dokonanie zbrodni wojennych nie może zajmować oficjalnych stanowisk. Utrzymywanie Mladića na stanowisku dowódcy armii Serbów bośniackich trywałoby międzynarodowych mediatorów, działających w kierunku budowania zjednoczonej Bośni — stwierdza Reuters.

Analizy twierdzą, że mimo iż Mladić został zdymisjonowany, jest mało prawdopodobne, by został przekazany trybunałowi w Hadze. Dla Serbów w Bośni pozostaje nadal bohaterem narodowym i jego ekstradycja byłaby politycznie niebezpieczna. Mladić najprawdopodobniej pozostanie w Bośni, ponieważ żaden z sąsiadujących krajów, w tym nowa Jugosławia (Serbia i Czarnogóra), nie chce płacić międzynarodowej ceny politycznej za udzielenie schronienia jednemu z bardziej ściganych przez trybunał zbrodniarzy.

Nowym dowódcą armii bośniackich Serbów został gen. Pero Čolčić.

Dokument przekazania dowództwa Čolčićowi został podpisany w czwartek w Pale. Dotychczasowym dowódcę generała Ratko Mladića reprezentował podczas ceremonii jego zastępca gen. Manojlović.

Motoryzacja

Niebezpieczne poduszki

W amerykańskim mieście Boise, w stanie Idaho, błyskawicznie napelniona poduszka, powietrzna w samochodzie obłądła głowę 13-miesięcznej dziewczynki, która leżała obok matki na foteliku przymocowanym do przedniego siedzenia dla pasażera. Poduszka została uruchomiona w wypadku przy małej szybkości pojazdu — poinformowała w urzędzie policja.

"Byłoby to drobny wypadek o niewielkich szkodach" — oświadczył porucznik Tim Rosennall z policji w Boise. Wypadek, który wydarzył się we wtorek późnym wieczorem i spowodował śmierć Alexandry Greer miał miejsce w czasie, gdy zwiększając się wątpliwości odnośnie bezpieczeństwa poduszek powietrznych dla dzieci jadących samochodem.

13-miesięczne dziecko było przywiązane pasami do swojego fotelika, twarzą do przodu. Rosennall poinformował, że poduszka uderzyła w głowę dziewczynki. Uderzenie było tak silne, że głowa została wyrzucona przez rozbite okno w drzwiach samochodu. U dorosłych pasażerów poduszka uderza zazwyczaj w klatkę piersiową, która jest w stanie znieść się wyrzutu. Poduszki napelniają się z prędkością 322 km/godz. Oblicza się, że spowodowały one śmierć co najmniej 30 dzieci.

Prezes Fiata przed sądem

Prezes Fiata, Cesare Romiti i dyrektor finansowy tej firmy, Francesco Paolo Mattioli, oskarżeni o fałszowanie księgowości i współudział w nielegalnym finansowaniu partii politycznych, staną przed sądem 15 stycznia przyszłego roku w Turynie. Przesłuchania odbywać się będą przy drzwiach zamkniętych, bez udziału publiczności.

Według doniesień prasowych, prokuratura przeprowadziła wnikliwe i długotrwałe śledztwo w sprawie zarzutów o fałszowanie finansów firmy w latach 80 w celu otwarcia tajnych zagranicznych kont bankowych. Z rachunków tych miały korzystać partie polityczne.

Adwokat Romitego, Vittorio Chiusano wyraził zadowolenie, że sąd przychylnie usłotunkował się do jego próby, aby proces toczył się przy drzwiach zamkniętych.

Rzecznik Fiata oświadczył, że firma nie komentuje kwestii prawnych. Śledztwo w tej sprawie wszczęto w lutym br. Zarzuty, jakie wysuwa się wobec tych dwóch wysokich rangą funkcjonariuszy Fiata, dotyczą okresu 1980-1992. Pięć spółek wchodzących w skład grupy Fiata — Cogefar Impresit, Fiat Ferroviaria, Iveco, Fiat Avio i Telettra — miały, według aktu oskarżenia, utworzyć czarne kasy, także za granicą, a do bilansu firmy wpisywano nie zadeklarowane fundusze.

Bulgaria

Umierają niemowlęta

53 niemowlęta zmarły z głodu w 1996 r. tylko w obwodzie warnieńskim, jednym z 28 obwodów Bułgarii — poinformował w środę niezależny dziennik bułgarski "Kontinent".

Są to "najgorsze od dziesięcioleci dane statystyczne" — podkreślają cytowani przez gazetę lekarze.

Tylko w okresie od 1 października do 20 listopada br. zmarło z niedożywienia piętnastoro dzieci poniżej pierwszego roku życia, według obwodowej komisji zdrowia w Warnie. Ogólnie biorąc, śmiertelność wśród niemowląt wzrosła w tym obwodzie — według tego samego źródła — o 15 proc. w 1996 r. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Szczególnie dramatyczne warunki panują w sierocinicach, gdzie dzieci nie jedzą mięsa i dzieje często nie ma ogrzewania, a równocześnie brak ciepłej odzieży. Bułgarska sekcja UNICEF wystosowała ostatnio międzynarodowy apel o pomoc dla bułgarskich sierot.

Hiszpania

Groźne zakochanie

53-letni Hiszpan z Burgos, który, jak podejrzewa policja, wpadł w amok na nie uczuciowych, zastrzelił w środę 6 osób, potem zaś siebie.

Juan Medina Gordillo najpierw zastrzelił w Burgos w północnej Hiszpanii trzy młode osoby: dwie siostry, w tym dwudziestoparoletnią Marię del Carmen Delgado, która, jak się sądzi odrzuciła jego awanse, i ich brata. W godzinę później w swoim domu w miejscowości San Millan de Lara, oddalonej od Burgos o 25 km, zastrzelił matkę rodzeństwa oraz swoją teściową, z którą od dziesięciu lat mieszkał razem po rozwodzie z żoną. Postrzelili też swą siostrę, która zmarła w szpitalu.

Policja znalazła zabójcę w kółku ze śmiertelną raną postrzałową w piersi.

W kwietniu Medinę na krótko zatrzymała policja, gdy groził, że zabije dziewczynę, która go odrzuciła, i jej chłopaka.

W ciągu 20 lat w Hiszpanii zanotowano 22 przypadki podobnych wielokrotnych morderstw, których przyczyną była zazdrość lub kłótnie rodzinne.

Komentarze

"Washington Post" (USA) o komunizmie

"(...) W 1937 r. Czechosłowacja była w lepszej sytuacji gospodarczej niż Hiszpania czy Grecja i niemal dorównywała Austrii, Włochom i Irlandii. Po dwóch pokoleniach pod rządami komunizmu Czechosłowacja pozostała najbogatszym krajem bloku wschodniego — ale była biedniejsza od najbardziej ubogiego kraju Europy zachodniej, jej stopa życiowa stanowiła zaledwie jedną trzecią poziomu życia w sąsiedniej Austrii. Wszystkie inne kraje komunistyczne poniosły podobne straty. (...)

Czechy

Niezadowoleni w państwie

Tylko 37 proc. Czechów jest zadowolonych z sytuacji politycznej w państwie, 58 proc. jest niezadowolonych, a 5 proc. nie zajęło w tej sprawie żadnego stanowiska — wynika z badań, które przeprowadził w listopadzie Instytut Badania Opinii Publicznej (IVVM).

Z sytuacji politycznej w Czechach bardzo zadowolonych jest jedynie 3 proc. ankietowanych. Rzeczą zadowolonych jest 34 proc. 45 proc. pytanych przez ankietatorów IVVM podalo, że z

sytuacji politycznej w Czechach jest raczej niezadowolonych, a bardzo niezadowolonych jest 13 proc.

IVVM odnotował spadek zadowolenia obywateli Republiki Czeskiej z politycznej sytuacji w państwie. W lipcu br. zadowolonych z niej było 53 proc. W październiku stopień aprobaty spadł o 13 proc., a w listopadzie o dalsze 3 proc. Jednocześnie zdecydowanie wzrosło niezadowolenie z rozwoju sytuacji na czeskiej scenie politycznej. O ile w lipcu niezado-

lonych z sytuacji politycznej było w Czechach 41 proc. badanych przez IVVM, o tyle w październiku o 15 proc. więcej. W listopadzie przybyło dalszych 2 proc. niezadowolonych.

Z badań IVVM wynika, że zadowoleni z sytuacji politycznej w Czechach są przede wszystkim ludzie młodzi — w wieku od 15 do 29 lat, osoby z wyższym wykształceniem, studenci i uczniowie oraz przedsiębiorcy. Polityczną sytuację aprobują częściej osoby o wyższym standardzie życia oraz sympatycy partii tworzących koalicję rządową.

Panama

Indianie protestują

Kilkuset Indian z największej w Panamie grupy Ngobe-Bugle przemarszerowało w środę do pałacu prezydenckiego, żądając zaprzestania wydobycia rudy miedzi na ich terenach oraz uwolnienia ich własnej ojczyzny. Ubrani w tradycyjne stroje i z

pomalowanymi twarzami Indianie wznowili okrzyki — "Precz z wydobyciem miedzi", "Precz z prezydentem" przed pałacem, w którym szef państwa Ernesto Perez Balladares prowadził posiedzenie z członkami rządu.

Indianie Ngobe-Bugle, należący do największej grupy indiańskiej w Panamie, liczącej 125.000 członków, protestowali przeciwko decyzji Balladaresa, popierającej wydobycie rudy miedzi na ich ziemiach w Cerro Colorado, 350 kilometrów od miasta Panama. Ocenia się, że znajdują się tam dwunasto co do wielkości złoża miedzi na świecie.

Z doniesień PAP

W skrócie

Od 1 stycznia 1997 r. w Polsce zostanie wprowadzony podobny do brytyjskiego model instytucjonalnego podporządkowania służb specjalnych. Przebywający z wizytą w Londynie szef URM Leszek Miller powiedział, że służby te będą podporządkowane premierowi za pośrednictwem nowo utworzonego Kolegium Służb Specjalnych. W skład Kolegium wejdą z urzędu: premier, ministrowie SW, SZ i ON i sekretarz KOK. W gęstwi Kolegium znajdzie się zarówno UOP, jak i wojskowe służby specjalne.

Do Poznania przybędzie z wizytą roboczą szef rosyjskiego rządu Wiktor Czernomyrdin. Razem z premierem Włodzimierzem Cimoszewiczem otworzy on pierwszy polski odcinek gazociągi, który ma przebiegać z półwyspu Jamaat do Europy Zachodniej. Obaj premierzy przeprowadzą ponadto robocze rozmowy nt. realizacji uzgodnień dokonanych podczas niedawnej wizyty szefa rządu polskiego w Moskwie.

Celnicy z Kołbaskowa zatrzymali w nocy obywatela Niemiec, który usiłował nielegalnie przewieźć do Polski m.in. 37 kg czekoladowych Mikolajów, 37 kg marcepanów i 111 kg czekolady. Zarekwirowano ponadto 49 par nart biegowych i zjazdowych, 20 kompletów wiązań narciarskich oraz 51 kompletów kijów. Niesłuszny przemytnik umieścił kontrabandę w samochodzie osobowym.

Celnicy kontrolujący w gdańskim porcie liberyjski statek, który przypłynął z Kolumbii z ładunkiem bananów, udermili przemyt 11 krokodyli, chytne ukrytych w klimatyzatorze. Na szczęście dla kontrolerów krwiożercze gady były już zakonserwowane i wypchane trocinami. W przeciwnym wypadku zostałyby wypchane celnikami...

Prezydent

KOSZTOWNY URZĄD

Kancelaria Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego zaplanowała w budżecie na przyszły rok m.in. 50 nowych etatów, pensje wyższe o 40 proc. oraz wzrost wydatków na meble do siedziby prezydenta o 235 proc. — pisze "Gazeta Wyborcza" w publikacji "Kosztowny Urząd". Nowe meble mają pojawić się m.in. w Pałacu Prezydenckim przy Krakowskim Przedmieściu.

Gazeta ujawnia, że niemal 150 mld starych zł Kancelaria chce przeznaczyć na modernizację ośrodków czasowych i prezydenckich rezydencji. Chodzi o generalne remonty ośrodków w Juracie i Lucieniu, rezydencji w Otwocku i warszawskiego hotelu Klonowa oraz budowę warsztatów samochodowych i garaży. Dla porównania: mniej więcej tyle samo ma kosztować w przyszłym roku budowa Szpitala Chirurgii Plastycznej w Polanicy Zdroju czy Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach — zauważa "GW", dodając, że budżet Kancelarii Prezydenta negatywnie zaopiniowali wczoraj senatorowie z Komisji Regulaminowej. "To struktura niesprawna organizacyjnie, bardzo kosztowna i o niejasnych kompetencjach" — miał powiedzieć cytowany przez "GW" senator Aleksander Gawronik.

Polonia

PRZYGOTOWANIA DO DEBATY

Senacka komisja ds. emigracji i Polaków za granicą przygotowuje pierwszą w polskim parlamencie debatę poświęconą sprawom Polonii i Polaków za granicą. Debatę odbędzie się w Senacie na początku stycznia przyszłego roku — zapowiedział przewodniczący komisji Jan Sęk (PSL).

Wśród członków komisji wysłuchali informacji przedstawicieli polskich placówek konsularnych nt. sytuacji i najpilniejszych problemów Polonii w Niemczech, Czechach, na Słowacji, Ukrainie i w Obwodzie Kalinin-gradzkim.

Jak poinformował Sęk, komisja przeprowadziła już rozmowy z przedstawicielami MSZ, resortów kultury i edukacji, kancelarii Prezydenta i Urzędu ds. Kombatanów. Debatę obejmie cały szereg spraw — od kwestii podwójnego obywatelstwa i Polaków na ziemiach zabużających pozbawionych obywatelstwa polskiego podczas II wojny światowej, po kwestię świadczeń dla żołnierzy walczących w polskiej armii. Rozważana jest także kwestia uchwały Senatu, ustanawiającej Dzień Emigranta.

Zdaniem Sęka niezbędne jest także ściślejsze określenie kompetencji poszczególnych urzędów i koordynacji pomocy ze strony polskich władz, a także organizacji społecznych dla Polaków za granicą.

Prawo

DO LUSTRACJI

Sejmowa komisja ds. lustracji ustaliła, że lustracji powinni podlegać prezydent, parlamentarzyści oraz osoby powoływane na kierownicze stanowiska państwowe, prokuratorzy i sędziowie. Kandydaci do tych urzędów mieliby składać oświadczenia. Ich prawdziwość badałaby specjalna komisja. Za podanie nieprawdy groziłoby pozbawienie praw publicznych do 10 lat. Wstępne zapisy projektu ustawy autorstwa postów z UW, UP i PSL przyjęto jednogłośnie pod nieobecność postów SLD, który wcześniej demonstrował opór wobec lustracji. Przewodzący obrady Gwidon Wójcik z UW odrzucił zarzuty, że nie pozwalał zadawać pytań. Jego zdaniem, SLD "od dłuższego czasu próbował złać obrady komisji". Lustracji podlegałyby: prezydent RP, parlamentarzyści, osoby powoływane na kierownicze stanowiska państwowe, prokuratorzy i sędziowie — przyjęła 27 bm. sejmowa komisja nadzwyczajna ds. projektu ustawy lustracyjnej.

Kandydaci do tych urzędów mieliby składać oświadczenia, czy w latach 1944-1990 byli pracownikami lub świadomymi współpracownikami wymienianych przez ustawę służb specjalnych PRL (m.in. MBP i podległe jednostki, SB, zwł. WOP, BOR, Informacja Wojskowa, WSW, Zarząd II Sztabu Generalnego WP). Lustracja miałaby też objąć tych, którzy współpracowali z cywilnymi i wojskowymi organami państw obcych o zadaniach podobnych do służb wymienionych w ustawie. Prawdziwość oświadczeń badałaby specjalna Komisja Lustracyjna; wynik tego ujawniano by publicznie. Za podanie nieprawdy w oświadczeniu lub zatajenie prawdy groziłoby pozbawienie praw publicznych do 10 lat.

Stocznia

Nikt nie chce dać pieniędzy

Rząd nie udzielił gwarancji SG, gdyż nie znalazł się żaden bank, który chciałby kredytować dalsze działania zakładu — oświadczył w środę premier Cimoszewicz. Jednocześnie szef rządu przypomniał ostatni raport NIK-u, w którym jest mowa m.in. o "niekompetentnym" zarządzaniu i złych kontraktach na budowę statków. Tymczasem 3 stoczniołowców prowadzi od środy bezterminowy strajk głodowy, aż do chwili uzyskania przez zakład gwarancji umożliwiających budowę 6-u statków.

Zdaniem prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego problem SG należy rozwiązać na drodze ekonomicznej, a nie politycznej. "Albo stocznia znajdzie kontrahentów, dzięki którym przetrwa i będzie produkować statki, albo trzeba szukać innej drogi — rekonstruować lub zmienić profil produkcji" — powiedział Kwaśniewski.

Przewodniczący "S" Marian Krzaklewski zaapelował o "nieupolitycznianie" działań rządu "w sprawie kłopotów" SG i o "prowadzenie

merytorycznych rozmów". Jego zdaniem obowiązek przygotowania programu uzdrowienia sytuacji w stoczni spoczywa na rządzie, który reprezentuje właściciela, którym jest państwo.

Komentowanie wydarzeń w Stoczni Gdańskiej staje się truizmem. Argumenty gospodarcze zbudowane z robotników stają się politycznymi. I odwrotnie. Czy w takiej atmosferze można rozmawiać? — zastanawia się na łamach "ŻW" Jarosław Gojowski, autor komentarza "Pomnik czy zakład pracy".

"Stocznia to dla wielu Polaków kolebka demokracji. Ale postrzeganie tego zakładu jedynie w takich kategoriach jest politycznym błędem. Stocznia Gdańska to nie wieża Eiffla. (...) W tym zakładzie ludzie chcą pracować i zarabiać. Pytanie tylko, dla ilu jest jeszcze praca, czy z zarobionych pieniędzy da się utrzymać rodzinę? Na te pytania powinni odpowiedzieć zarówno Włodzimierz Cimoszewicz, jak i

Marian Krzaklewski" — pisze komentator "Życia Warszawy".

Marek Budzisz zaś, komentator "Życia" w artykule "Zmarłowane pieniądze" stwierdza, że likwidacja Stoczni Gdańskiej kosztować będzie każdego pracującego Polaka 20 zł. Do rachunku tego należy dodać wydatki związane z utrzymaniem bezrobotnych, dziś pracowników stoczni. Autor przyznaje, że "od 5 lat stocznia przynosi straty" i z punktu widzenia ekonomistów "jest organizmem niezdolnym do życia". Podkreśla jednak, że trudno zrozumieć, dlaczego rząd nie robi nic, aby odzyskać choć część pieniędzy utopionych w stoczni.

"Franciszka Cegieliska, prezydent Gdyni, postępowanie rządu wobec Stoczni Gdańskiej nazwała przerażającym. Mnie bardziej przeraża nonszalancja, z jaką rząd koalicyjny SLD-PSL traktuje pieniądze moje i innych podmiotów utopione w stoczni" — pisze komentator "Życia".

Partie

Przewidywania powyborcze

Zdaniem prezesa Ruchu Stocznia Bieleckiego, po wyborach parlamentarnych konfiguracja najbardziej prawdopodobną na trwałe rządy w Polsce jest większość, która daje ułóż się tylko z Akcji Wyborczej "Solidarność", Unii Wolności i Polskiego Stronnictwa Ludowego. "Konfiguracja ta trzem tym stronom wydaje się dziś niemożliwa, ale w Polsce zdarzyło się już parę rzeczy niemożliwych" — powiedział w środę Bielecki podczas konferencji prasowej w Łodzi.

Zapytany o opinię nt. faktu, że przewodniczący rady politycznej ruchu Andrzej Olechowski zawiesił swą przynależność w partii i zajął się budowaniem nowej formacji konserwatywno-liberalnej pod swoim przywództwem, Bielecki stwierdził, że jest to inicjatywa skazana od początku do końca na fiasko. "Jeśli ktoś wierzy, że w kraju 40-milionowym, w którym jest bardzo wyraźnie zarysowana opcja skrajnie lewicowa — w SLD, i opcja anachronicznie prawicowa, jaką jest Ruch Odbudowy

Polski, można zbudować więcej niż trzy opcje — to życie szczęścia, ale to się nikomu na świecie jeszcze nie udało. Jest to beznadziejna rezydwa, chcieć coś wylicytować, kręcić się pomiędzy AWS a UW" — powiedział Bielecki.

Bielecki dodał, że to prywatna sprawa Olechowskiego, jeśli "po krótkim romansie z BBWR i szybkim opuszczeniu bloku przed wyborami, jest to kolejna przegrana tego typu, to jako wolny człowiek może ją przeżyć".

Groźny Wałęsa

Zdaniem lidera Ruchu Odbudowy Polski Jana Olechowskiego obecna stabilizacja prawej strony polskiej sceny politycznej jest pozorna. "Doświadczenie minionych 7 lat wskazuje, że osoba Lecha Wałęsy znowu przyczyni się do rozbięcia polskiej prawicy" — powiedział Olszewski 27 bm. podczas spotkania z dziennikarzami tygodnika "Czas" w Krakowie.

"Byłbym mile zaskoczony, gdyby tym razem Wałęsa się od tego typu działań powstrzymał" — dodał. Według niego, takie fakty jak powstanie Bloku dla Polski, czy dystansowanie się Andrzeja Olechowskiego

go od Ruchu Stocznia, jako elementu Akcji Wyborczej "Solidarność", mogą być symptomami prób tworzenia wokół Wałęsy kolejnego nurtu. "Byłoby to niedobre dla polskiej prawicy, ułatwiłoby zwycięstwo stronie postkomunistycznej" — uważa lider ROP.

Olszewski nie spodziewa się rozłamów w ROP. "Jak w każdym dużym ugrupowaniu, można się dopatrzeć w ROP odmiennych postaw i poglądów, ale nie sądzę, aby mogły one doprowadzić do destrukcji. Przeciwnie, dostrzegam wyrównywanie się różnych działających wcześniej różne środowiska" —

powiedział Olszewski.

Zastrzegł, że ROP nie będzie próbował pożytkować zasobników "AWS". "Nie jesteśmy nastawieni na jakiegokolwiek działania wobec AWS, które byłyby dla niej destrukcyjne, chociaż zdajemy sobie sprawę, że jest to inicjatywa podjęta w pewnym sensie przeciwko naszej koncepcji wspólnego bloku z "S" — dodał.

Olszewski przyznał, że ROP nie posiada jeszcze kadry, która mogłaby po wyborach rządzić Polską. "Jej tworzenie jest trudnym i długotrwałym procesem. Nie rozporządzamy taką kadrą także po społeczeństwo, nie mówię o poszczególnych ugrupowaniach politycznych" — stwierdził.

"Solidarność '80" trzecią siłą?

Utworzenie przez NSZZ "Solidarność '80" Ruchu Wyborczego Obywatelskiego, który stawać się trzecią siłą polityczną — poza lewicą i prawicą — wygra przyszłoroczne wybory parlamentarne — zapowiedział 27 bm. na konferencji prasowej w Szczecinie przewodniczący Komisji Krajowej tego związku Zbigniew Półtorak. Program ruchu ma zostać przedstawiony na krajowym zjeździe "S '80", który odbędzie się 15-16 grudnia w Zabrzu.

Półtorak pokreślił, że społeczeństwo oczekuje na trzecią siłę polityczną zaangażowaną w skuteczną obronę interesów Polski i społeczeństwa polskiego. Struktury nowego ruchu będą tworzone przez "S '80" i będą funkcjonować niezależnie od związku. Zdaniem przewodniczącego KK NSZZ "S '80", nowy ruch jest w stanie samodzielnie wygrać wybory nie wchodząc w koalicję.

Przedstawiając program

"Solidarność '80" Półtorak podkreślił, że konieczne jest pilne zrekonstruowanie założeń polityki społeczno-gospodarczej rządu, m.in. odstąpienie od wysprzedaży większościowych pakietów akcji w prywatyzowanych przedsiębiorstwach państwowych, dokonanie odbudowy przemysłu polskiego przez stworzenie mu odpowiednich warunków rozwoju, tworzenie właściwej polityki finansowej. Niezbędna jest też renowacja umów z Unią Europejską i zabezpieczenie pełnej suwerenności Polski.

wyказује demokratyczną niedojrzałość. Byłoby źle, gdyby AWS dopisywał się do listy tych ludzi, którzy nie respektują demokracji. Ostatnio takie wydarzenia miały miejsce w krajach sąsiedzkich, byłoby źle, gdyby Polska stawała się takim krajem, w którym kwestionowane są żelazne reguły demokracji" — powiedział prezydent.

Kwaśniewski replikuje

Byłoby źle, gdyby AWS dopisywał się do listy niespektakularnych demokracji — tak prezydent Aleksander Kwaśniewski skomentował w środę sugestie niektórych polityków związanych z Akcją Wy-

borczą "Solidarność", aby po wejściu w życie nowej konstytucji prezydent ustąpił ze stanowiska.

"Zostałem wybrany w wyborach demokratycznych na kadencję pięcioletnią, ten kto to kwestionuje,

PIATEK

29 LISTOPADA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 8.30 — Telegra. Ruletka kawiarni Konrada. 9.10 — Film TV „Krewni”. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Muzyczno-rozrywkowy program dla dzieci. 18.40 — Wiadomości (ros.). 18.45 — Program dla dzieci. 19.20 — Film dok. 19.40 — Twój czas. 20.30 — Panorama. 21.10 — Studio sportowe. 21.20 — Film TV „Krewni”. 22.10 — Aleja Laives. 22.30 — Styl 23.05 — Wiadomości wieczorne. 23.20 — S. „Serca i umysły”.

LNK

7.30 — Poranne kolo. 15.15 — Róg tura. 15.40 — Komedia anim. 16.05 — Radzieckie kroniki. 16.55 — 2x8. 17.25 — Kamera WRS. 17.55 — Mistrzostwa LLK. „Atletas” (Kowno). „Kalnapilis” (Poniewież). 19.50 — Telekasy. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Rowower show. 21.00 — Telegra. „Tak. Nie.” 22.00 — S. „Piękności straszdylo”. 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Wszystko! 23.35 — Francuski magazyn erotyczny. 24.00 — Legendy rocka.

BALTYCKA TV

8.30 — 17.50 — Program BBC. 18.00 — S. „Tak świat się kreści”. 19.00 — Godzina z R. Rajekasem. 20.00 — Program rozrywkowo-sportowy. 20.30 — S. „Manuela”. 21.00 — Film fab. „Powrót dinozaura”. 22.45 — Maski show. 23.20 — Erytka. 24.00 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

8.00 — Wiadomości CNN. 8.30 — Z pierwszej ręki. 8.40 — S. „Santa Barbara”. 9.30 — S. „Maria La Del Barrio”. 17.35 — S. „Maria. 18.00 — Program

muzyczny dla dzieci. 18.25 — Okno na przyrodę. 18.50 — Z pierwszej ręki. 18.55 — S. „Czarujący i odważni”. 19.20 — Wiadomości. 19.30 — S. „Santa Barbara”. 20.30 — Nauka i technologia. 20.55 — Nowości sportowe. 21.05 — S. „Ulice San Francisco”. 22.00 — Wiadomości. 22.15 — S. „Policjanci z Miami”. 23.00 — Muzyka.

WILEŃSKA TV

8.00 — Wiadomości z Wilna. 8.10 — Moje życie. 8.30 — Moje kimo. A. Olejnikow. 9.20 — Film fab. „Podróż za trzy morza” (1). 10.35 — Towary i usługi. 10.45 — Muzyka. 11.00 — Film fab. „Podwójne życie Weroniki”. 12.40 — Teleph. 13.10 — 90x60x90. 13.25 — S. „Dla dzieci”. 13.50 — Wiadomości z Moskwy. 14.00 — Film fab. „Podróż za trzy morza” (2). 18.00 — Jesteś świadkiem. 18.30 — Dziś w mieście. 18.40 — Film fab. „Trzydziestego zniszczyć” (1). 20.10 — Towary i usługi. 20.20 — Przegląd wydarzeń tygodnia (ros.). 20.50 — Film fab. „Trzydziestego zniszczyć” (2). 21.45 — Prezentacja kanału muzycznego. 22.45 — Wiadomości z Moskwy. 23.00 — Dziś w mieście. 23.15 — Program rozrywkowy „Jet Set”.

I KANAŁ ROSJI

5.00 — Teleranek. 8.00 — Dziennik. 8.15 — S. „Nowa ofiara”. 9.10 — Zdziażając historię w programie „Moja rodzina”. 9.50 — Dopóki wszyscy w domu. 10.25 — Graj, harmonio ukończ! 11.00 — Dziennik. 11.10 — W eterze „Mir”. 11.55 — Film fab. „Nocne zabawy” (2). 13.00 — Film anim. 13.15 — Brainring. 14.00 — Dziennik. 14.20 — Film anim. 14.45 — Film bajka „Maria — złote ręce”. 16.05 — Poście. 16.30 — Dookoła świata.

17.00 — Dziennik. 17.20 — S. „Nowa ofiara”. 18.15 — Człowiek i prawo. 18.45 — Pole cudów. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.45 — Film fab. „Morderstwo w Malibu”. 22.30 — Pogład. 23.15 — Dziennik. 23.25 — Komedia „Kowboj z Hollywoodu”. 1.20 — Ekspres prasowy.

ROSYJSKA TV

6.00 — Ekspres poranny. 6.25 — W drodze do pracy. 6.35 — Film anim. 7.00 — Wieści. 7.20 — Towary — pocztą. 7.30 — Ekspres poranny. 7.40 — Retro — szlager. 8.25 — „Szczanowa redakcja”. 8.55 — S. „Santa Barbara”. 9.50 — Towary — pocztą. 10.00 — Wieści. 10.20 — Dom handlowy „Le Mont”. 10.35 — Film fab. „Wielka przerwa” (40). 11.40 — Robotnicy południe. 12.10 — Autograf. 12.15 — Towary — pocztą. 12.20 — „Palicha”. 12.25 — Rosyjski biznes. 13.00 — Wieści. 13.20 — „Iwanow, Pietrow, Sidorow i in.”. 14.00 — Z okazji stulecia urodzin G. Żukowa. 14.15 — Nowe piąte kolo. 14.55 — Festiwal folklorystyczny. 15.10 — Zatoka Moskwa. 15.40 — Tam-tam nowości. 16.00 — Wieści. 16.20 — Noties. 16.30 — Imperium grzy. 17.25 — Krok za krokiem. 17.35 — „Lanie dla A. Pristawkina”. 17.45 — Pion. 18.10 — Nie kończąca się podróż. 18.40 — Szczególnie ważne osoby. 19.00 — Wieści. 19.30 — S. „Santa Barbara”. 20.30 — Sami sobie ręką. 21.10 — Film fab. „Władza absolutna”. 23.00 — Wieści. 23.25 — Towary — pocztą. 23.35 — Tydzień „Wysokiej mody”. 23.50 — Muzyka wszystkich pokoleń. 0.05 — Urodziny u „Doktora Watsona”.

13.35 — Muzyka filmowa. Marina Ładynina. 14.00 — Ja sama. 15.00 — Zawód? Wywiadowca. 15.50 — Towary i usługi. 16.00 — Przegląd wydarzeń tygodnia (ros.). 16.30 — Ekran tygodnia Wileńskiego TV. 16.45 — Film anim dla dzieci. 17.35 — Muzyka. 18.00 — Wiadomości z Moskwy. 18.15 — Skandale tygodnia. 19.00 — „Fitil”. 19.10 — Film fab. „Incognito z Petersburga”. 20.55 — Wiadomości z Moskwy. 21.10 — Chwila astrologa. 21.25 — Towary i usługi. 21.40 — Film fab. „Szczęśliwy znik”. 23.15 — Patrol drogowy. 23.30 — Życie — gra. 23.45 — Kanał muzyczny.

I KANAŁ ROSJI

6.45 — Film fab. „Z życia naczelnika wydziału kryminalnego”. 8.20 — Serial anim. 8.45 — Domowa biblioteka. 9.00 — Dziennik. 9.10 — Słowo pasterza. 9.30 — Nie gap się! 10.00 — Pocztę poranną. 10.35 — Smak. 10.55 — Powrót Tretakowski. 11.20 — Mała Holandia wielkiego Piotra. 11.50 — Film fab. „Wyjść za mąż za kapitana”. 13.15 — Teatr plus TV. 14.00 — Dziennik. 14.20 — Filmy anim. 15.10 — Okno do Europy. 15.35 — W świecie zwierząt. 16.15 — Telegra „Kolo historii”. 17.00 — Dziennik. 17.25 — „Jera-lasz”. 17.55 — Film fab. „Mimino”. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.50 — Co? Gdzie? Kiedy? 22.10 — Kalambr. 22.40 — Film fab. „Frankenstein”.

ROSYJSKA TV

7.00 — Zatoka Moskwa. 7.30 — Film anim. 8.30 — Na wasze liście. 9.00 — Księgarenka. 9.15 — Parlamentar-

TV POLONIA

8.00 — Program dnia. 8.05 — „Credo” — magazyn kultury. 8.30 — Muzyka w zabytkach Warszawy. 9.00 — „Czy nas jeszcze pamiętasz”. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Spojrzenie na Polskę. 10.00 — „Zimowy sen” — program dla dzieci. 10.15 — „Przygody rozbójnika Rumcajsa” — film anim. dla dzieci. 10.20 — „Tata, a Marcin powiedział...”. 10.30 — „Ekspres reporterów...” w TV Polonia. 11.00 — „Królewskie sny” — polski serial historyczny. 12.25 — „Muzyka miasta” — program rozrywkowy. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — „Dom” — serial prod. polskiej. 15.05 — „Podwieczorek przy mikrofonie”. 16.00 — Panorama. 16.20 — Omówienie programu dnia. 16.30 — Mała muzyka. 16.55 — „O drzewach i ogrodach”. 17.00 — „Przegląd Kronik Filmowych”. 17.30 — „Hity satelity”. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — „Gazda Diabła” — serial dla młodych widzów. 19.15 — „Shalom Polin” — teleturbinę popularyzującą wiedzę o stosunkach polsko-izraelskich. 19.45 — „Fitness Club” — serial TVP. 20.15 — „Pareł”. 20.45 — Dobranoc. 21.00 — Wiadomości. 21.30 — „Kuchnia polska” — serial prod. polskiej. 22.30 — „Filmówka”. 22.50 — „Zagłę tuż nad ziemią” — program rozrywkowy. 23.25 — Program na sobotę. 23.30 — Panorama. 24.00 — Cafe „Fusy” — program satyryczny. 0.30 — „Porozmawiajmy” — 1.00 — „Zygmunt Koniecnzy — muzyka teatralna i filmowa”. 1.55 — Wiadomości. 2.05 — „Fitness Club” — serial prod. polskiej. 2.35 — „Shalom Polin” — teleturbinę. 3.05 — „Pareł”. 3.35 — „Hity satelity”. 4.00 — Panorama. 4.30 — „Kuchnia pol-

ny tydzień. 10.00 — Wieści. 10.15 — Zdrowie. 10.30 — Dzień dobry. 11.00 — Wywalczyć lekarza? 11.25 — Z okazji 100 rocznicy urodzin G. Żukowa. 11.55 — Poeta w Rosji — więcej niż poeta. 12.25 — Nie prostrzę. 13.00 — Wieści. 13.20 — Film fab. „Złote lata”. 14.15 — Nie, oprócz... 14.30 — De facto. 14.45 — Sad kultury. 15.20 — Swoja gra. 15.50 — U wszystkich na ustach. 16.05 — Anonimowi rozmówcy. 16.40 — Cyganeria. 17.25 — Film fab. „Ofiara dla imperatora”. 19.00 — Wieści. 19.35 — Sobotni wieczór z M. Piliśkie. 21.05 — Podwójny portret. 22.00 — Film fab. „Miłosne przestępstwa”. 23.35 — Tydzień „Wysokiej mody”. 23.50 — Wieści. 0.05 — Program „A”. 0.55 — Najlepsze mecze NBA.

TV POLONIA

8.00 — Program dnia. 8.05 — Szkoła Tańca Ludowego. 8.25 — Zaproszenie — program krajoznawczy. 8.45 — Hity satelity. 9.05 — Program muz. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Uczmy się polskiego. 10.10 — „Bagienna dolina Narwi” — film przyrod. 10.30 — „W różnych odzieniach zieleni”. 10.50 — Brawo! Bis! 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Brawo! Bis! — c. d. 14.00 — „11+1” — program oddziałów terenowych. 15.00 — Zielona miłość — odc. 2, film fab. prod. polskiej. 16.30 — „11+1” — program oddziałów terenowych. 17.30 — „Mówi się...”. 17.45 — „11+1” — program oddziałów terenowych. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Sport z satelity. 19.30 — „Czterdziestolatek dwadzie-

ty śmierci” — dramat sensac. prod. USA. 7.00 — „Nieustraszone” — serial sensac. USA. 8.00 — Poranek z PolSatem. 8.55 — Informacje. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — „Ufozary” — serial anim. 10.00 — „Drużyna A” — serial USA. 11.00 — „Zar młodości” — kanad. serial obycz. 12.00 — „Airwolf” — serial sensac. USA. 13.00 — Klip klapsy — lista przebojów dla dzieci. 13.30 — Wzrostwo — program dla młodzieży. 14.00 — Nie tylko dla dam. 14.30 — TOP’96. 15.00 — Szuka informacji. 15.30 — Portret pamięciowy. 16.00 — Halo Grałmy. 16.20 — Yet! Yet! Yet! — program muz. dla dzieci. 16.30 — „Czarodziejka z księżycą” — serial anim. 17.00 — Informacje. 17.15 — Kuba zaprasza. 17.45 — Klub satyryk. 18.10 — Kalambury — program rozryw. 18.40 — „Skrzydła” — serial komed. USA. 19.10 — „Świat według Bundy’ch” — serial komed. USA. 19.40 — Moim zdaniem. 19.45 — Informacje. 20.00 — „MacGyver” — serial sensac. USA. 20.50 — Losowanie LOTTO. 21.00 — „Zaginione” — serial sensac. USA. 22.00 — „Dziwny tar” — serial sensac. USA. 23.00 — Informacje i biznes. 23.20 — Polityczne graffiti. 23.30 — Biznes tygodnia. 23.45 — „Tekwar” — serial USA. 1.30 — Playboy. 2.30 — „Zar młodości” — kanad. serial obycz.

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 9.00 — Serial fab. 9.20 — Muzyczna Jedynka. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Klipski. 9.50 — Dzieci dzieciom. 10.05 — Gimnastyka. 10.10 — Mama i ja. 10.25 — Kolory. 10.50 — Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 — „Znak Róży” — serial sensac. obycz. prod. USA. 11.50 — Muzyczna Jedynka. 12.00 — Kalendarz pani domu. 12.20 — Opowieści o smakach. 12.30 — Lęk matematyki. 12.45 — Chochlikowe psyty. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.20 — Magazyn Notowań. 13.40 — Dzieci takie jak nasze. 14.05 — Muzyka łagodzi obyczaje — quiz muzyczny. 14.25 — Sto lat. 14.35 — Życie skutecznie. 14.50 — Miniatury. 14.55 — Historia z muzyką i komputerem. 15.20 — Poezja współczesna. 15.50 — Program dnia. 16.00 — Wiadomości. 16.10 — Małżeństwo doskonałe. 16.25 — „Walc h-moll” — filmy anim. do muzyki klasycznej. 16.30 — „Tajemniczy świat Aleksandry” — serial prod. USA. 17.00 — Ciuchci. 17.25 — Język angielski dla dzieci. 17.30 — Pojtużer — magazyn hakerski. 18.00 — Teleexpress. 18.25 — „Tata, a Marcin powiedział...”. 18.35 — Goniec — tygodnik kulturalny. 18.55 — Bezpieczniej. 19.10 — Ranka w ciemno. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — „Faceci i lalaczki” — film fab. prod. USA (1955). 23.40 — W centrum uwagi. 0.10 — Giełda. 0.25 — Wiadomości. 0.35 — Nocny Klub Jedynki. 1.30 — „Wers-

cia lat później” — serial komed. prod. polskiej. 20.30 — Listy do widzów. 20.45 — Dobranoc. 21.00 — Wiadomości. 21.20 — „TransAntarctica”. 21.30 — „Constans” — film fab. prod. polskiej. 22.55 — „Wedrowiec”. 23.25 — Program na niedzielę. 23.30 — Panorama. 24.00 — Koncerty Michała Legrand. 0.50 — „Żywy człowiek rozbójnego” — cz. 3, film prod. polskiej. 1.45 — „Kultura duchowa narodu — Andrzej Kijowski” — film dok. 2.30 — „Cztery wieki” (cz. 1 i 2), film dok. 3.25 — „TransAntarctica”. 3.45 — „Mówi się...”. 4.00 — Panorama. 4.30 — „Constans” — film fab. prod. polskiej. 6.00 — „Wedrowiec”. 6.30 — Koncerty Michała Legrand. 7.15 — Listy do widzów. 7.30 — „Skarbice”.

TVP-1

8.00 — W drugim planie. 8.15 — Z Polski — reportaż. 8.30 — Wszystko o dżiale i ogrodzie. 9.00 — Agrolinia. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Program dla dzieci. 10.05 — Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców. 10.35 — 5—10—15 — program dla dzieci i młodzieży. 11.30 — Świat kryształów. 12.00 — Z żołnierskiego plecaka. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — „Marzenia o wolności i równości” — film dok. 14.00 — Walś Disneya przedstawia. 15.20 — „Człowiek i przyroda” — serial przyrodniczy prod. australijskiej. 16.05 — „Z dachu świata do Polski”. 16.30 — Nowożeńcy — teleturbinę. 17.05 — Serial fab. 17.30 — Na przełomie. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Program rozrywko-

wy. 19.00 — „Ucieczka do raju” — serial prod. USA. 19.50 — Studio TransAntarctica. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — „Joe walczy z wulkanem” — komedia prod. USA. 22.45 — Miss Świata’96. 23.25 — Sportowa sobota. 24.00 — Camerimage’96 — relacja. 0.15 — Miss Świata’96. 1.15 — „Mgla” — horror prod. USA. 2.45 — „Zar tropików” — serial prod. kanad.-izraelskiej.

POLSAT

7.15 — P.M.A.M. Grałmy. 8.00 — Disco relax. 8.50 — W drodze — magazyn redakcji programów religijnych. 9.15 — Smakoszne rozkosze. 9.30 — „Czarodziejka z księżycą” — serial anim. 10.00 — Plac stołeczny. 4. 10.30 — „Candy, Candy” — serial anim. 11.00 — „Rajski plaż” — serial dla młodzieży. 12.00 — „Miłość w rytme rap” — film muz. USA. 13.40 — „Zbyszek” — polski film biogr. 15.00 — Magazyn. 15.30 — Oskar — magazyn filmowy. 16.00 — „Zwierzę zwane człowiek” — angielski serial popularnonaukowy. 17.00 — Informacje. 17.15 — Oto Polska — magazyn reporterów. 17.45 — Mac Factor. 18.45 — Kalejdoskop. 19.15 — Miss Telewizji. 19.45 — Informacje. 20.00 — Disco polo live. 20.50 — Losowanie LOTTO. 21.00 — „Kojak” — serial sensac. 22.00 — „Miejsce Twoich Pien” — serial USA. 23.00 — „Zmija” — film sensac. USA. 0.45 — „Życie jak sen” — serial komed. USA. 1.20 — Playboy — magazyn erotyczny. 2.20 — „Miejsce w ogniu” — kanad. film katastrof.

SOBOTA

30 LISTOPADA

LTV

8.00 — Dzień dobry. 10.00 — Cudzone bólu nie bywa. 10.30 — Zdrowie. 11.00 — Sroka. 11.30 — Nasz język. 12.00 — Witaj, Franko. 12.35 — Międzynarodowy magazyn kulturalny. 13.25 — S. „Zatoczka wydry”. 13.50 — Brzeg. 14.35 — Telespek. 16.05 — Program publicystyczny. 16.35 — Telegra „Milioner”. 16.55 — Koszyk. 17.00 — „Neptunas” (Klajpeda). „Sakalai” (Wilno). Podczas przerwy — Wiadomości. 18.30 — S. anim dla dzieci. 18.50 — Kaukodom. 19.20 — Nasze miasteczka. 20.30 — Panorama. 21.10 — Studio sportowe i loteria „Perlas”. 21.20 — Film TV „Krewni”. 22.15 — S. „Nieznanemu Bogu”. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Koncert MTV.

LNK

9.00 — Poranne kolo. 10.30 — Smaczne! 11.00 — Cztery kola. 11.30 — Z kolekcji „Discovery”. 12.50 — X kanał. 13.20 — Radzieckie kroniki. 14.10 — 2x8. 14.40 — Bulwar show. 15.15 — Kibir te wibir. 16.30 — Komedia anim. 17.00 — S. „Rodzinka Adamów”. 17.30 — S. „Beverly Hills”. 18.30 — S. „Cztery pancerni i pies”. 19.30 — Wiadomości z Hollywoodu. 20.00 — Wiadomości. 20.20 — Telegra „Wojna słów”. 21.00 — Film fab. „Tylko formalność”. 23.00 — Wiadomości sportowe. 23.10 — Film fab. „Kolo strachu”. 0.40 — Francuski magazyn erotyczny.

BALTYCKA TV

8.30 — 16.20 — Program BBC. 16.30 — Cena zdrowia. 17.00 — Ekorozdaj. 17.30 — S. „Legenda o zaginionym mieście”. 18.00 — S. „Tak świat się kreści”. 19.00 — Film fab. „Wojny narkotykowe”. 20.30 — Shotkan Karate na Litwie i nie tylko... 21.00 — Film fab. „Robot-policjantem”. 22.50 — Maski show. 23.25 — Erytka. 24.00 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

9.15 — Film anim. „Marynarz Papi”. 9.40 — S. anim. „Dzēm”. 10.05 — S. anim. „Sklep maleńkich zwierzątek”. 10.30 — S. anim. 11.00 — S. „Maryciele z Kalifornii”. 11.30 — Program muzyczny. 12.30 — S. „Doktor Quinn”. 13.30 — Reforma ochrony zdrowia. 14.00 — Nauka i technologia. 14.30 — „Zjednoczone Królestwo dzisiaj”. Magazyn. 15.00 — S. „Czarujący i odważni”. 16.00 — Muzyka. 16.30 — S. „Powietrzny wilk”. 17.30 — Muzyka. 18.00 — S. „Maria La Del Barrio”. 19.30 — Wiadomości. 19.40 — Styl. 20.05 — Dziewiątki starych anegdot. 20.30 — Europejska scena. 21.00 — S. „Jesička Fletcher”. 21.55 — Film fab. „Mariaz maffi”. 23.40 — Playboy.

WILEŃSKA TV

8.10 — Wiadomości z Wilna. 8.20 — Film anim. dla dzieci. 8.35 — S. dok. „Zakaznik Ameryki”. 9.35 — Film anim dla dzieci. 10.35 — Dla dzieci „Tego nie uczymy się”. 11.00 — Film fab. „Flipper 2”. 11.50 — Wynalazki tygodnia. 12.25 — Klub samotnych serc. 12.55 — Muzyczny film „Walerij Leontiew”.

Nowości

Eliksir młodości

Dostojnie przed kilkoma dniami pojawił się w naszych aptekach i w niektórych większych sklepach nowy produkt odżywczo-leczniczy: oliwa z palm malezyjskich. Jak już mówi sama nazwa, przywędrowała ona z Malezji, a jej dystrybutorem jest zamknięta spółka akcyjna "Jaura".

Jak poinformował prezes firmy A. Putramentas, mają oni podpisaną z Malezją długoterminową umowę na dostawy. Lecznicza oliwa palmowa jest już na rynkach republik bałtyckich, w Polsce, na Węgrzech, w Czechach, Słowacji.

Przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia Litwy, medycy i farmaceutyci twierdzą, że na innych kontynentach oliwa ta jest już znana od bardzo dawna. Można jej używać do smażenia, pieczenia ciast i przede wszystkim do różnego rodzaju sałatek. Oliwa jest lekkostrawna, reguluje przemianę materii, nie zawiera cholesterolu, bilansuje w organizmie tłuszcze kwasowe, reguluje układ trawienny.

Podstawowym walorem oliwy z palm malezyjskich są jej właściwości lecznicze. Zapobiega otyłości, dodaje energii,

zapobiega wszelkiego rodzaju skrzepom oraz hamuje rozwój chorób nowotworowych.

Jeszcze jedną i chyba najcenniejszą zaletą oliwy jest duża ilość karotenu, a więc bogata zawartość witaminy A oraz E. Jak wiadomo, witaminy te są niezbędne dla ludzkiego organizmu, wzmacniają bowiem wzrok, działają odmładzająco na cały ustrój, w tym również na potencję.

Lecznicze walory oliwy wielokrotnie badano w wielu laboratoriach międzynarodowych, przeprowadzono eksperymenty na ludziach. Medycy świata niemal jednogłośnie stwierdzili, że oliwa ta pod względem leczniczym jest lepsza od oliwowej i popularnie zwie się eliksirem młodości. Nabyć ją można już w każdej aptece. Pół litra kosztuje 22-20 litów. Nie jest to wprawdzie tanio, ale jeśli używać jej tylko w celach leczniczych (stołową łyżkę przed śniadaniem i kolacją), to wydatek ten się opłaci. Medykamenty chemiczne są często droższe i, prócz tego, szkodzą naszemu zdrowiu.

Julitta TRYK

NA ZDJĘCIU: eliksir młodości.
Fot. Marian Paluszkievicz

RIGIMA

Handlujemy efektywnym urządzeniem elektronicznym zwielczającym różne szkodziaki:
- pluskwy, karaluchy,
- kleszcze, myszy,
- szczerzy, krety, ptaki, dziki i in.
To niezastąpiony pomocnik w Waszym domu i w gospodarstwie. Już certyfikowane na Litwie
ul. Kalvarijų 159-203,
Vilnius, tel./fax 77 83 10

tel. kom. /8-290/ 3 13 49
/8-290/ 4 07 71

- wszystkie usługi autoserwisu
- malowanie
- kapitalny remont
- przyjmujemy uprzednie zamówienia

ul. Lentvario 14
(przy Centras Pragašvės Techninių),
Vilnius,
tel./fax 64 35 65

PARKIET

- jesionowy, dębowy (różnej długości, szerokości i grubości);
- z drzewa korkowego, artystycznie wykonany.

Wszystko dla podłóg

- lakier, szpachlówka;
- materiał do szlifowania i in.

Wypożyczanie szlifierek

Wykładamy, szlifujemy, odnawiamy stare podłogi, kompletujemy wszystkie materiały

MISTRAS

Pakalnės 13,
Vilnius,
tel. 26-26-77,
tel./fax 62-76-21,
mob. (8-290) 414-97

Przedsiębiorstwo "Antarktis" naprawia łódki w Wilnie, jego okolicach i na działkach.

Gwarancja — 1 rok.
Vilnius, tel. 75-24-79, 46-71-78, 8-299-90213.

(Zam. 258)

W dowolnych ilościach skupujemy surowce mas plastycznych.
Tel. 44-71-84; 72-08-81 — w godzinach pracy, 72-06-43 — wieczorem.

(Zam. 1626)

Kupię dom.
Tel. 70-31-50.

(Zam. 1611)

Szybko prywatyzujemy nie wykupione mieszkania, a także kupujemy zadłużone i zastawione.

Tel. 61-52-29.

(Zam. 1612)

Sprzedam używany konny sprzęt rolniczy: żniwiarki, grabie, kosiarki, siewniki, kopaczki ziemniaków a także wialnie (arfy) i kosiarki ciągnikowe.

Trakai (8-238) 4-17-75; 4-17-46.

(Zam. 1617)

To miejsce czeka na Twoją REKLAMĘ

PO NAJNIŻSZYCH CENACH SPRZEDAJEMY:

1. Rury żelbetowe o śred. 600 i 800 mm, długości 5,1 m;
2. Specjalne cembrowiny do studni o śred. 1 m dla wody pitnej oraz inne cembrowiny żelbet. o śred. 1 m, 1,5 m, 2 m i pokrywy;
3. Betonowe bloki ściennie piwnicy grubości 20, 30, 40, 50 cm, różnej długości i o wysokości 60 cm;
4. Różnego kształtu kostki oraz krawężniki, do układania chodników, moszczenia podwórzy i dróg;
5. Inne wyroby żelbetowe (nadproża, płyty drogowe i do rowów i in.).

ZSA "ALGESA" (zakład konstrukcji żelbetowych).

Gamyklos 5, Salininkai, rej. wileński

Tel. 568-442 — zbyty

568-411, 568-541 — dyrekcja

(Zam. 1587)

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 29 listopada zachmurzenie z przejaśnieniami, nieduże opady, mgłę, gołedź. Wiatr słaby. Temperatura 0-2 stopnia.
W ciągu następných dwóch dni — nieduże opady śniegu z deszczem, gołedź, mgła. Temperatura w nocy od -2 do +3, w dzień od -1 do +4 stopni.

KALENDARIUM

- * Piątek (29.XI) jest 334 dniem 1996 r. Do końca roku pozostało 32 dni.
- * Znak Zodiaku — Strzelec.
- * Imieniny: Błażeja, Filomena, Fryderyka, Saturnina.
- * Wschód Słońca — 8.15, zachód — 15.59. Długość dnia 7 godz. 44 min.
- * Księżyc: Pełnia — od 25 listopada.

FAKSAS INFORMATORIUS

Bezpłatna informacja faxem przez całą dobę.

(8-22) 26 22 28

(Zam. 514)

Vilnius agentūra: tel. 65 25 24

TAKSI
ISTISA PARA
61 61 61

Firma z Polski zatrudni kilku specjalistów od laserów: fizyka (kwantowa elektronika), optyka oraz inżyniera-konstruktora. Bardziej szczegółową informację można uzyskać: tel. 42-43-09, mob.: 8-299-25-26-2.

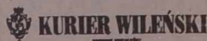
(Zam. 1648)

POZNAJMY SIĘ

Polak — lat 33, wzrost 170 cm, bez nałogów, pozna ładną kobietę — Polkę do 27 lat. Kontakt tel. mobil: 8-299-28740.

(Zam. 25-M)

Wydawca
ZSA "Kurier Wileński"

Drukuje SA "Spauda"

Redaktor naczelny
Czesław MALEWICKI

Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Kod 67218
ISSN 1392-0405
SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, 42-79-73, sekretarz redakcji — 42-79-49, zast. sekretarza — 42-79-50.
DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-64, ekonomiczny, życia w — 42-79-68, stołeczny, kultury — 42-79-77, literatury i sztuki — 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży, listów i interwencji — 42-69-65, sportu — 42-78-72, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondenci — 42-90-81. Korespondenci: na rejon wileński i trocki — 57-73-81, sołeczni — 52-78-0.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinii redakcji.

Dyżurny redaktor
Lucyna DOWDO

Ogłoszenia i reklamę do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.